

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

MANAGEMENT A EKONOMIKA VE VEŘJNÉM SEKTORU

ÚSTAV PRÁVNÍCH NAUK

ADRIANA SUBOTOVÁ

EVROPSKÝ SOUDNÍ DVŮR, SLOŽENÍ A PRAVOMOCI
EUROPEAN COURT OF JUSTICE, STRUCTURE AND POWERS

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc.JUDr. Šišková Naděžda, PhD.

Olomouc 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené informační zdroje.

Olomouc 14.4.2009

.....

podpis diplomanta

Poděkování

Ráda bych poděkovala zejména vedoucí mé diplomové práce doc. JUDr. Naděždě Šiškové, PhD. za její velmi odborné vedení při vedení bakalářské práce, za metodické rady, konzultace a podnětné připomínky, které mi poskytla v průběhu jejího zpracování. Dále bych chtěla poděkovat Mgr. Petru Čubíkovi za cenné připomínky a poskytnuté materiály.

OBSAH

1.	Vznik soudních orgánů	7
2.	Smlouva z Nice	9
2.1.	Začátky.....	9
2.2.	Proces uzavírání Smlouvy z Nice	12
2.3.	Struktura.....	14
2.4.	Článek 220 Smlouvy ES	16
3.	Evropský soudní dvůr	18
3.1.	Působnost	18
3.2.	Organizace	19
3.2.1.	Článek 223 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	19
3.2.2.	Soudci	19
3.2.3.	Článek 221 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	20
3.2.4.	Generální advokáti	20
3.2.5.	Článek 222 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	21
3.2.6.	Současné složení ESD	22
4.	Soud prvního stupně	23
4.1.	Vznik a postavení.....	23
4.2.	Složení	23
4.3.	Senáty.....	25
4.4.	Článek 224 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	25
4.5.	Řízení u SPS	27
4.6.	Pravomoc	28
4.6.1.	Zaměstnanecké spory.....	28
4.6.2.	Žaloby podané právníckými a fyzickými osobami.....	30
5.	Soud pro veřejnou službu	34
5.1.	Složení	34
5.2.	Působnost	34
5.3.	Organizace	35
5.4.	Pravomoci	36
5.5.	Řízení	37
5.5.1.	Písemná část řízení.....	37
5.5.2.	Ústní část řízení	37
5.5.3.	Náklady řízení.....	38
5.5.4.	Smírné narovnání sporů	38
5.5.5.	Jazykový režim	38
6.	Řízení o předběžné otázce	39
6.1.	Úvod.....	39
6.2.	Společné znaky všech prejudiciálních řízení	39
6.3.	Charakteristika řízení	40
6.4.	Obsah článku 234 Smlouvy ES	40
6.5.	Úprava prejudiciální otázky mimo primární právo ES	42
6.6.	Povinnosti a možnost vznést prejudiciální otázku.....	44
6.7.	Abstraktní a konkrétní teorie	44
6.8.	Závaznost rozhodnutí ESD pro národní soud	45
6.9.	Původ prejudiciálního řízení	45
6.10.	Forma prejudiciální otázky	46
6.11.	Soud členského státu.....	48
6.12.	Kooperace	51

6.13.	Průběh prejudiciálního řízení.....	52
6.14.	Článek 225 odst. 3 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice.....	53
6.15.	Článek 225a Smlouvy ES po Smlouvě z Nice.....	55
6.16.	Článek 229a Smlouvy ES po Smlouvě z Nice.....	57
6.17.	Článek 230 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	58
6.18.	Článek 245 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice	59

ÚVOD

Jako vrcholný orgán evropského soudnictví je bezpochyby Evropský soudní dvůr nedílnou součástí Evropské unie. Zejména proto, že se jedná o apolitický orgán s apolitickým působením, není tak populárním jako Rada EU, Evropská komise nebo Evropský parlament. Lidé zastupující tento orgán jsou skutečnými odborníky ve svém oboru. Soustředí se plně na svou práci a přípravu reforem, které by byly ku prospěchu větší efektivity evropského soudnictví, nezátíženi politickými předsudky, prosazováním vlastních politických cílů.

Cílem této práce je nastínit problematiku instituce Evropského soudního dvora v návaznosti na Smlouvu z Nice. Pokusím se zaměřit na nejdůležitější změny, které tato smlouva přinesla.

1. VZNIK SOUDNÍCH ORGÁNŮ

Na počátku existovala smlouva uzavřená v Paříži, na jejímž základě vzniklo 18.dubna 1951 Evropské společenství uhlí a oceli (dále jen ESUO). Tato smlouva byla uzavřena mezi šesticí států, a to Belgií, Lucemburskem, Nizozemím, Francií, Itálií a Německem. Smlouva o ESUO dala vznik několika institucím a mezi nimi také instituci soudní.

Struktura této soudní instituce byla zpočátku velmi ovlivněna právem kontinentálním a to zejména francouzským. Inspirace francouzským soudním systémem je zjevná i v současnosti.

Když 25.března 1957 podepsaly výše zmíněné státy další dvě smlouvy, tentokrát v Římě a umožnily tím vzniknout Evropskému hospodářskému společenství (dále jen EHS) a Evropskému společenství pro atomovou energii (dále jen EURATOM), vyvstala potřeba vyřešit institucionální otázky týkající se všech tří společenství.

Každému ze tří Evropských společenství byla do vínku dána tato institucionální struktura. Soudní dvůr, Komise, Rada a Shromáždění. Do budoucnosti se jednalo o stav neudržitelný a zejména zbytečný, a tak došlo postupně k vytvoření jednoho institucionálního systému, který je společný pro všechna tři Evropská společenství. U Shromáždění (později Evropský parlament, EP) a Soudního dvora (od té doby označovaného jako Evropský soudní dvůr, ESD) k tomu došla na základě Úmluvy o některých orgánech společných Evropským společenstvím. Na základě Slučovací smlouvy (též Smlouvy o fúzi) došlo v roce 1965 ke zřízení jedné Rady (Rada Evropské unie) a jedné Komise (Evropské komise, EK), pro všechna tři společenství. Zvláštní, až nadbytečné se může zdát to, že všechny tyto čtyři orgány zůstaly ustanoveny každou ze smluv (Smlouva o ESUO, Smlouva o EHS a Smlouva o EURATOM).

Ze všech tří smluv je bezpochyby tou nejdůležitější Smlouva o EHS. Byla a stále je v průběhu času měněna a doplňována dodatky. Prvním takovým dodatkem je Jednotný evropská akt (dále jen JEA) z roku 1986, který i přes označení „akt“ zůstává

smlouvou. K dalším změnám došlo uzavření Maastrichtské smlouvy o Evropské unii (dále jen Smlouva o EU) v roce 1992 a Amsterdamské smlouvy o revizi zřizovacích smluv. Zatím poslední změna byla provedena smlouvou uzavřenou ve francouzském městečku Nice (dále jen Smlouva z Nice).

Na základě JEA byl v roce 1989 ustanoven Soud první instance, který měl za úkol odlehčit přetíženému ESD v jeho povinnostech. Smlouvou o EU byl oficiálně zaveden pojem Evropská unie a ESH se změnilo na ES.

Když došlo v letech 1973, 1981, 1986, 1995, 2004 a 2007 k rozšíření EU, muselo zákonitě dojít také k rozšíření personálního obsazení institucí. Stalo se tak na základě smluv o přistoupení. Pravomoci jednotlivých institucí zůstaly nezměněny.

V roce 1977 byl ke čtyřem základním institucím ES přiřazen ještě Účetní dvůr (též dvůr auditorů). Těchto pět institucí tvořících páteř ES a na základě článku 4 (1) Smlouvy ES stanoven přesný rámec svých pravomocí. Fungování zejména těchto orgánů vdechlo život Evropskému společenství.

2. SMLOUVA Z NICE

2.1. Začátky

Potřeba soudní reformy nevyvstala náhle. Již několik let je ESD zavalen množstvím případů, které nezvládá projednat v přijatelné době. Řízení se protahují a rozhodnutí přichází příliš pozdě. Namísto okamžitého potrestání viníka (v případech přímých žalob) se čeká i dva roky na konečný verdikt. A v otázkách prejudiciálního řízení se protahuje samotné řízení před národními soudy, které je samo o sobě zdlouhavé.

Ještě před konáním mezivládní konference (IGC – International Government Conference v roce 2000 byly slyšet především skeptické hlasy ohledně reformy soudního systému Evropského společenství. Veškerý zájem směřoval k amsterdamským „nedodělkům“ tj. k váženému hlasování v Radě EU, k rozšíření oblastí schvalovaných kvalifikovanou většinou a ke složení Evropské komise. tyto body se těšily velké pozornosti a to s ohledem na další možné rozšíření. Reforma soudního systému byla ponechána stranou a vzhledem k časové tísní se již žádné změny nepředpokládaly.

Také Evropská rada postavila ESD na vedlejší kolej, když jej v roce 1999 nezahrnula mezi orgány podílející se na rozvoji Evropské unie tj. na rozvoji prostoru svobody, jistoty a spravedlnosti¹.

ESD a SPS ale nebyly k dané situaci lhostejní a v květnu 1999 prezentovaly dokument zvaný „*Budoucnost soudního systému Evropské unie*“ (The Future of the Judicial System of the European Union)². Tento dokument byl spouštěcím mechanismem pro zdůraznění role evropského soudnictví a přiměl Evropskou komisi k vytvoření „Pracovní skupiny“ (Working party) pod vedením bývalého předsedy ESD, jímž byl

---

¹ blíže viz. <http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>, Tampere European Council – Presidency Conclusions, z 19. října 2008

² viz. <http://www.curia.eu.int/en/txts/intergov/ave.pdf>

Ole Due. Tato skupina ukončila svou činnost v lednu 2000 a prezentovala své závěry pod názvem „Zpráva Pracovní skupiny o budoucnosti Evropského společenství“³. Této zprávě se také říká Dueova zpráva („Due report“). Jejím obsahem je několik velmi zajímavých návrhů ne řešení daného stavu⁴.

Na základě této zprávy vypracovala Evropská komise dokument týkající se soudního systému EU, který byl prezentován na mezivládní konferenci. V tuto dobu již pociťoval každý členský stát nedokonalost evropského soudnictví a potřebu jeho reformy. Proto byla vytvořena speciální skupina složená ze znalců práva pocházejících z členských států, která měla za úkol definovat potřeby evropského soudnictví.

Na jednání Evropské rady v červnu 2000 již bylo zřejmé, že evropské soudnictví bude jedním z témat probíraných na schůzce v Nice. Naděje byla na světě. Dokument „*Budoucnost soudního systému Evropské unie*“ poukazoval na nevyváženost množství přichozích případů na jedné straně a na schopnost soudních orgánů se jimi zabývat na straně druhé. ESD a SPS opravdu nestíhaly a stále nestíhají vyřizovat došlé případy včas a to s sebou přináší mnohá negativa. Jednou z příčin je zvyšující se počet členských států. Zakládajících států bylo pouze šest a nyní je členských států dvacet sedm. Pravdou je, že se zvyšujícím se počtem členských států se zvyšuje také počet soudních pracovníků, ale přistoupení jednoho státu s sebou nese ohromné množství nových vztahů a tím také vzrůstajících konfliktů. Kladu si otázku, zda zvýšení počtu soudců o jednoho na jeden stát, je zvýšením dostatečným. Zda jeden nový soudce (a jemu přidělený aparát) zvládne vyřešit všechny nové konflikty vzniklé přistoupením jednoho státu. Takový náklad se mi jeví jako neunesitelný.

Spolu se zvyšujícím se počtem členských států se nezvyšuje pouze potřeba nových soudních pracovníků. Do hry vstupují také další úřední jazyka a to znamená přijímání nových překladatelů a tlumočnicků. Pracovní aparát tímto několikanásobně vzroste.

---

³ blíže viz. Dashwood and Johnston: *The Future of the European Judicial System*, Oxford, Hart publishing, 2001

⁴ blíže například viz. Rasmussen, H.: *Remedying the crumbling EC Judicial System*, CML Rev. 37, Kluwer Law International, 2000

Komunitární právo je v návaznosti na nově přistoupivší státy aplikováno v dalších územních oblastech a s tím souvisí potřeby řešit jeho jednotnou aplikaci i zde, což zvyšuje okruh soudů oprávněných zahájit prejudiciální řízení. Postupně se také zvyšuje počet harmonizovaných oblastí. Za příklad může sloužit tolik diskutovaná oblast práv duševního vlastnictví. Dalším faktorem zvyšujícího se protěžování soudů EU je samotné chování členských států. Na samém počátku v nich byla jistá nedůvěra k využívání všech možných institutů, které Společenství nabízelo. Nejenom nedůvěra, ale také nezkušenost byla důvodem pro omezené podávání přímých žalob či zahajování prejudiciálních řízení. Statistiky počtu podání v jednotlivých letech o tomto vypovídají. V roce 1954 bylo podáno pouze 10 přímých žalob, v roce 1964 již 49, v roce 1974 jich bylo podáno 63 a v roce 1994 128⁵.

Vezmeme-li v potaz všechny výše uvedené faktory, nebyl vůbec důvod domnívat se, že by se situace sama od sebe (tedy plynutím času) zlepšila. V tomto případě optimismus nemohl pomoci a reforma se opravdu jevila jako nevyhnutelná. Ve výroční zprávě o činnosti ESD v roce 2000⁶ z 29. března 2001 je uvedeno, že ESD a Soud prvního stupně vyřešili v roce 2000 na 870 případů. Co se týče ESD přibýlo do jeho agendy během roku 2000 53 nových případů, zatímco 526 případů ESD vyřešil. Počet nevyřešených případů tedy poklesl o 23 (z 896 na 873), což je pokles o 2,57%. Tendence v počtu nevyřešených případů Soudu prvního stupně je opačná, neboť Soud prvního stupně vyřešil 344 případů, zatímco mu bylo předloženo 398 případů.

Z výroční zprávy dále vyplývá, že průměrná délka řízení před ESD je 21 měsíců u předběžných otázek, 24 měsíců u přímých žalob a 19 při odvolacím řízení (proti rozhodnutí Soudu prvního stupně). Průměrná délka řízení před Soudem prvního stupně je 27 měsíců. Skutečnost, že se u zaměstnaneckých sporů délka řízení snížila na 15 měsíců, není ještě příliš velký důvod k oslavám. Smlouva z Nice, jejíž reforma je níže popsána, jistě nevyřešila všechny stávající problémy. Rozhodně je ale základem, na němž se dá stavět. Reforma evropského soudnictví by měla směřovat nejenom k vyřešení dnešních problémů, měla by nahlížet i do budoucnosti, předvídat další

---

⁵ Statistiky viz. <http://curia.eu.int/en/recdoc/indexaz/index.htm>

⁶ viz. např. <http://integrace.cz/highlights/esd/r6.htm>, článek Ivo Šlosarčíka

možné komplikace a tak umožnit ustálení soudního systému jednou pro vždy a tím mu dát možnost vytvářet své tradice, pevné kořeny a autoritu, kterou se mohou pyšnit nejvyšší soudy členských států.

2.2. Proces uzavírání Smlouvy z Nice

V noci z 10. na 11. prosince 2000 dospěli šéfové států a vlád patnácti členských států k dohodě o reformě institucí ES a splnili tak svůj slib, že budou schopni přijmout první nové členy do konce roku 2002. Ministři zahraničí členských států podepsali Smlouvu z Nice 26.února 2001⁷.

Smlouva z Nice⁸ znamená novou etapu příprav na rozšíření Evropské unie o země střední a východní Evropy, Středomoří a pobaltské státy. Tato smlouva, která doplňuje existující smlouvy, vstoupila v platnost po ratifikaci všemi členskými zeměmi, která probíhala buď schválením v parlamentu nebo referendem. Posledním ratifikujícím státem bylo Irsko, které smlouvu přijalo v opakovaném referendu konaném 19.října 2002.

Složení a působení evropských institucí a orgánů bylo schváleno v padesátých letech, když Unie sestávala pouze ze šesti členů (Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko). Od té doby se Unie rozšířila šestkrát⁹ a dnes ji tvoří dvacet sedm členských zemí (zakládající šestka a Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Španělsko, Portugalsko, Finsko, Rakousko, Švédsko, Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Rumunsko a Bulharsko). S výjimkou zavedení přímých voleb do Evropského parlamentu v roce 1979 však nikdy od založení Evropského společenství nedošlo k rozsáhlejší reformě institucí¹⁰.

---

⁷ Vyklický, Robert: Institucionální reforma EU po summitu v Nice, Právník 8/2001

⁸ viz. http://www.evropska-unie.cz/download/cz/oficialni_dokumenty/Smlouvy_EU/Nice_treaty_EN.pdf

⁹ blíže viz. <http://www.evropska-unie.cz/cz/glossary/term.asp?id=138>

¹⁰ viz. <http://eu.tiscali.cz/cz/article.asp?id=1108>

Mezivládní konference¹¹, která připravila změnu Smluv schválenou na zasedání Evropské rady v Nice¹² dne 11.prosince 2000, měla odpovědět na rozhodující otázku: za jakých podmínek může Evropa fungovat efektivně, když se počet členů zněkolikanásobí? Úkolem této mezivládní konference tedy bylo provést nejpotřebnější vylepšení institucionálního rámce.

Smlouvy, na kterých je Evropská unie založena, mohou být pozměňovány mezivládní konferencí zástupců vlád členských států, svolaných za účelem dosažení shody na těchto změnách.

Mezivládní konference¹³ byla zahájena 12.února 2000 a skončila dohodou na zasedání Evropské rady v Nice (7.-11. prosince 2000). Stejně jako v případě předchozí mezivládní konference¹⁴ (jejímž výsledkem byla Amsterodamská smlouva) byly přípravné práce prováděny skupinou zástupců vlád členských států a Evropské komise. Porad se účastnili také dva poslanci Evropského parlamentu.

Mimo to se několikrát setkali ministři zahraničních věcí patnácti členských zemí a těchto rozhovorů se účastnila Evropská komise.

Konečná rozhodnutí o změnách Smluv¹⁵ byla učiněna hlavami států nebo vlád členských států, kteří se setkali na zasedání Evropské rady. Tohoto setkání se zúčastnil také předseda Evropské komise.

Několik týdnů po dosažení shody na znění smlouvy byla Smlouva z Nice dne 26.února 2001 podepsána. Po podpisu následoval ratifikační proces¹⁶, který trval několik měsíců. Každý členský stát musel ratifikovat Smlouvu v souladu se svým ústavním pořádkem (ratifikace v parlamentu nebo formou referenda). Nová smlouva vstoupila v platnost 1.února 2003, tedy poté, co byla ratifikována všemi členskými státy Unie.

---

¹¹ blíže viz. http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_70_cs.htm

¹² blíže viz. <http://www.evropska-unie.cz/art.asp?id=455>

¹³ blíže viz. http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_26_cs.htm

¹⁴ blíže viz. http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_222_cs.htm

¹⁵ viz. <http://www.evropska-unie.cz/art.asp?id=468>

¹⁶ viz. http://ec.europa.eu/ceskarepublika/pdf/glossary/smlouva_z_nice.pdf

Ke smlouvě z Nice byla připojena i deklaráce o budoucnosti Evropské unie¹⁷. Reformy z Nice sice připravily institucionální systém EU na přijetí kandidátských států, ale stále zůstává potřeby širší a důkladnější debaty o budoucnosti Unie. Země, které předsedaly EU v roce 2001, společně s Evropskou komisí tuto diskusi podporovaly a snažily se do ní zapojit i Evropský parlament, národní parlamenty členských států, politiky, podnikatelskou sféru, akademickou obec i reprezentanty občanské společnosti zemí členských i kandidátských států.

Debata se rozvinula za švédského předsednictví¹⁸, a úsilí belgického předsednictví¹⁹ vyvrcholilo na zasedání Evropské rady v prosinci 2001 přijetím tzv. Laekenské deklaráce²⁰, která dává diskusi o budoucnosti EU konkrétní podobu.

2.3. Struktura

O prezentaci nutných potřeb evropského soudnictví se na mezivládní konferenci v Nice zasadil především generální advokát Francis Jacobs²¹. Samotná Smlouva z Nice je rozdělena do dvou částí, za nimiž následují přijaté protokoly, Závěrečný akt, Prohlášení přijatá konferencí a Prohlášení, která konference vzala na vědomí. Struktura Smlouvy z Nice vypadá tedy takto:

► Část první:

- Článek 1 – Změny Smlouvy o Evropské unii
- Článek 2 – Změny Smlouvy o založení Evropského společenství
- Článek 3 – Změny Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii

---

¹⁷ blíže viz. <http://www.evropska-unie.cz/art.asp?id=1120>

¹⁸ blíže viz. <http://ec.europa.eu/research/report2001.html>

¹⁹ blíže viz. <http://ec.europa.eu/research/report2001.html>

²⁰ blíže viz. Dokumenty Evropské unie – Deklarace o budoucnosti Evropské unie, přijatá na zasedání Evropské rady, konané ve dnech 14. a 15. prosince 2001 v Laekenu, Pravidelná příloha Mezinárodní politiky

²¹ více viz. Zwaan, Jawo W. de: The Constitutional Impact of Enlargement at EU and National Level, Summing-up and Conclusions: EU Enlargement – The Constitutional Impact at EU and National Level, T·M·C·Asser Press, The Hague, 2001, str.486

- Článek 4 – Změny Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli

▶ Část druhá – Přejídná ustanovení

▶ Protokoly

- Protokol připojený ke Smlouvě o Evropské unii a ke smlouvám o založení Evropských společenství
  - Protokol o rozšíření Evropské unie
- Protokol připojený ke Smlouvě o Evropské unii, ke Smlouvě o založení Evropského společenství pro atomovou energii
  - Protokol o Statutu Evropského soudního dvora
- Protokol připojený ke Smlouvě o založení Evropských společenství
  - Protokol o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel
  - Protokol k článku 67 Smlouvy o založení Evropských společenství

▶ Závěrečný akt

▶ Prohlášení přijatá konferencí

▶ Prohlášení, která konference vzala na vědomí

Smlouva z Nice čítá celkem 85 stran česky psaného textu. Co se soudních orgánů týče, jsou zajímavými zejména článek 2 ve svých bodech 26 až 35 včetně, které zauímají necelé čtyři strany, dále Protokol o Statutu Evropského soudního dvora a Prohlášení přijatá konferencí číslo 12 až 17 včetně.

Objasnění některých základních institutů evropského soudnictví a jejich změna provedené Smlouvou z Nice

2.4. Článek 220 Smlouvy ES

Původně²² zněl článek 220 Smlouvy ES takto:

„Soudní dvůr zjišťuje dodržování práva při výkladu a provádění této smlouvy.“²³

Po smlouvě z Nice se jeho obsah o mnohé rozšířil a zní:

„Soudní dvůr a Soud prvního stupně zajišťují v rámci svých pravomocí dodržování práva při výkladu a provádění této smlouvy.

Navíc mohou být k Soudu prvního stupně připojeny soubí sbory za podmínek uvedených v článku 225a, aby v některých zvláštních oblastech vykonávaly soudní pravomoc podle této smlouvy.“

Evropský soudní dvůr již tedy není jediným ochráncem při dodržování komunitárního práva. Smlouvou z Nice se k němu připojil Soud prvního stupně a získal tak postavení, které již dlouho zasluhoval. Článek 225 Smlouvy ES ve své dřívější podobě hovořil o SPS jako o soudu přiřčeném k ESD. Nedalo se tedy o SPS mluvit jako o orgánu zcela samostatném, přestože ve prospěch jeho samostatného působení mnohé argumenty svědčily. SPS má nyní větší pravomoc než ve svých počátcích a do budoucna nelze počítat s jejím poklesem. Po dobu svého působení se SPS utkal s obrovským množstvím případů a jeho práce byla ESD pečlivě sledována. Zdá se, že si postupem času získal faktickou důvěru ESD a nastal čas, kdy bylo třeba tento faktický stav také zformalizovat. Smlouvou z Nice se stal SPS právoplatným a nezávislým orgánem ES a stojíce vedle ostatních hlavních orgánů ES získal konečně svou vlastní tvář.

Ve své druhé části hovoří článek 220 o možnosti zřízení soudních senátů či sborů a odkazuje v podrobnostech na nově včleněný článek 225a. V článku 220 se hovoří o „připojení“ soudních senátů k SPS. Tato formulace velice připomíná již výše zmíněnou formulaci dřívějšího článku 225. Dříve byl připojen či přiřčen k ESD Soud prvního stupně, aby byla následně Smlouvou z Nice potvrzena jeho samostatnost. Počítá se s připojením nových soudních senátů k SPS s tím, že budou

²² Myšleno před uzavřením Smlouvy z Nice

²³ Citace ze smluv pocházející z této webové stránky: <http://www.evropska-unie.cz/cz/documents.ap?folder=010203>

mít na starosti zcela samostatnou a kompletní agendu. *Pro futuro* je možno spatřovat dvě cesty:

- a) nově zřízené senáty zůstanou součástí SPS se svojí omezenou působností, nebo
- b) se jejich agenda natolik rozroste, že bude pocíťována potřeba dalšího samostatného soudního orgánu.

Otázkou tedy zůstává, nakolik bylo řešení přiřčení soudních senátů k SPS prozíravým řešením.

Formulace „*v některých zvláštních oblastech*“ ve výše zmíněném článku 220 je typickou ukázkou nedokonalé úpravy Smlouvy z Nice. Zřejmě nebyl dostatek času na důkladnější a dotaženější úpravu, možná chyběla i společná vůle osob oprávněných. Na konkretizaci zmíněných oblastí si tedy budeme muset počkat. Na změně tohoto článku hodnotím pozitivně nově zformulované postavení SPS. Naopak s jistými rozpaky přijímám vytvoření nových soudních senátů a zejména jejich ledabyly zmíněnou pravomoc. Také jejich připojení k SPS se mi nezdá být příliš šťastným řešením. Ony „zvláštní oblasti“ by mohly být, podle mého názoru, v době potřeby svěřeny senátům SPS na základě jeho vnitřních předpisů, aniž by se musely reformou Smlouvy ES vytvářet nové – zvláštní senáty.

3. EVROPSKÝ SOUDNÍ DVŮR

Je vrcholným orgánem, který dohlíží na dodržování práva uvnitř Evropské unie. Má nezastupitelnou roli při výkladu a provádění zakládacích smluv (dle článku 220 Smlouvy o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze, ve znění Smlouvy z Nice). Sídlí v Lucemburku. Byl ustaven na základě Římských smluv k 1.1.1958 jako společný soudní orgán tří tehdy existujících Evropských společenství: Evropského sdružení uhlí a oceli, Euratomu a Evropského hospodářského společenství.

3.1. Působnost

Kontroluje legitimitu rozhodování Rady a Evropské komise, rozhoduje o podáních a dotazech v oblasti práva ES, které vznášejí soudy členských států. Nemá však žádnou pravomoc nad interpretací nebo aplikací vnitrostátního práva členských států. Výjimkou jsou ovšem případy, kdy se toto vnitrostátní právo dostane do konfliktu s právem ES, v těchto případech rozhoduje jako nejvyšší instance a není odvolání proti jejímu rozhodnutí. Maastrichtská smlouva stanovila počet soudců odpovídající počtu členských států a dále rozšířila kompetence ESD o možnost aktivního vynucování splnění jeho rozhodnutí proti státům, které tak nečiní dobrovolně, a to možností uložit pokutu či penále. Každý členský stát, který se domnívá, že jiný stát porušil komunitární právo, se může obrátit na Evropský soudní dvůr, stejně tak, jako to může učinit ve stejném případě Komise. Na Soudní dvůr se mohou obrátit i fyzické, či právnické osoby, proti kterým bylo vydáno rozhodnutí z titulu komunitárního práva.

3.2. Organizace

3.2.1. Článek 223 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soudci a generální advokáti Soudního dvora jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudní funkcí v jejich zemích nebo jsou obecně uznávanými znalci práva; jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let.

Každé tři roky dochází k částečné obměně soudců a generálních advokátů za podmínek stanovených statutem Soudního dvora.

Soudci volí ze svého středu předsedu Soudního dvora na dobu tří let. Předseda může být zvolen opakovaně.

Soudci a generální advokáti, jejichž funkční období skončilo, mohou být jmenováni opakovaně.

Soudní dvůr jmenuje svého tajemníka a upraví jeho postavení.

Soudní dvůr přijme svůj jednací řád. Jednací řád musí schválit Rada kvalifikovanou většinou.“

3.2.2. Soudci

Evropský soudní dvůr se skládá z 27 soudců a 8 generálních advokátů. Podle článku 223 Smlouvy ES se dovídáme, že soudci a generální advokáti mají být vybráni z osob u nichž je zaručeno, že budou postupovat zcela nezávisle. Nezávislost je po soudcích vyžadována především. Při své práci by tedy neměli být nikým ovlivněni, ani ovlivnitelní. Zejména ne těmi, kteří se zasloužili o jejich nominaci. Dále se dočteme, že tito lidé mají splňovat podmínky požadované v jejich zemích pro výkon nejvyšších soudních funkcí, anebo má jít o osoby, které jsou všeobecně uznávanými znalci práva. Poslední důležitou informací tohoto článku je způsob jejich jmenování. Jmenování jsou společnou dohodou vlád členských států, a to na šestileté funkční období. Všichni soudci mohou svou funkci vykonávat opakovaně. Soudci si každé tři roky volí

ze svého středu svého předsedu. Jde o funkci, kterou mohou soudci zastávat i několikrát za sebou. Předseda soudu má za úkol spravovat soudní záležitosti zejména obchodní a administrativní. Dále řídí soudní jednání a porady soudu. Volba předsedy je tajná a ke zvolení stačí prostá většina.

Soudní dvůr může zasedat v plném počtu v plénu, v případě obzvláště důležitých kauz nebo případech dalších, které jsou definované v zakládajících smlouvách, ve velkém senátu (třináct soudců) nebo v menších senátech složených z pěti či tří soudců.

3.2.3. Článek 221 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soudní dvůr se skládá z jednoho soudce z každého členského státu. Soudní dvůr zasedá v senátech nebo ve velkém senátu v souladu s pravidly, které pro to stanoví statut Soudního dvora.

Stanoví-li tak statut, může soudní dvůr zasedat v též v plénu.“

Článek 221 nyní označuje přímou úměru počtu členských států a počtu soudců. Hovoří o tom, že každý členský stát má svého soudce. A to bez uvedení počtu států a bez uvedení počtu soudců. Dřívější přesné výčty byly neefektivní, neboť při každé nové vlně přistoupivších musel článek projít revizí.

3.2.4. Generální advokáti

Stejným postupem jsou voleni i předsedové senátů. Soud má tedy v čele svého předsedu soudu, senáty mají také každý svého předsedu a v čele generálních advokátů je tzv. První generální advokát. V této funkci se generální advokáti střídají vždy po uplynutí jednoho roku. První advokát má za úkol přidělovat případy jednotlivým generálním advokátům, a to tak, aby zachoval vyváženost rozdělované práce.

Generální advokáti jsou spolu se soudci členy ESD a jejich úkolem je být nápomocni poradně, aniž by se sami účastnili jeho porad a hlasování²⁴. Se soudci ESD mají některá společná oprávnění, jiná je zase navzájem odlišují. Přestože může generální advokát konečné rozhodnutí soudu ovlivnit, nejsou jeho závěry pro soudce nijak závazná. Ve většině případů dospějí však soudci ke stejnému závěru jako generální advokát²⁵.

Spolu se soudci se generální advokáti účastní procesních a administrativních úkonů ESD, kterými je například jmenování tajemníka ESD na základě článku 224 Smlouvy ES. Volba předsedy soudu zůstává však výsadním oprávněním soudců.

3.2.5. Článek 222 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soudnímu dvoru je nápomocno osm generálních advokátů. Na žádost soudního dvora může Rada jednomyslným usnesením zvýšit počet generálních advokátů. Úlohou generálních advokátů je předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněné návrhy rozhodnutí ve věcech, které podle statutu Soudního dvora vyžadují jeho přispění.“

V porovnání s dřívějším článkem 222 Smlouvy ES zůstal počet generálních advokátů shodný odhlédnuto od věty *„Na dobu od 1.ledna 1995 do 6.října 2000 však bude jmenován devátý generální advokát“*, která byla v dřívějším článku zcela účelově.

Také možnost Rady EU zvýšit počet generálních advokátů jednomyslným rozhodnutím na žádost ESD zůstává beze změn.

Pozornost si ale zaslouží poslední věta článku 222, která posouvá úlohu generálního advokáta do poněkud méně významné pozice (alespoň co se kvantity případů týče), než kterou zastával dříve. Původně bylo úlohou generálního advokáta *„předkládat*

---

²⁴ Verny, A., Prof. Dr., Dausés, M. A., Prof. Dr.: Funkce a struktura evropského soudnictví (II.), EMP, číslo 3-4/1996

²⁵ Búrca, Paul Craig Gráinne: EU LAW – Text, CASE and Materiále, Oxford University Press, 1988, second Edition, str. 83

veřejně, ... odůvodněné závěry o všech věcech předložených...“. Nynější formulace článku 222 však hovoří pouze o „*věcech, které podle statutu Soudního dvora vyžadují jeho přispění*“. Na to navazuje článek 20 pododstavec 5 Statutu ESD, který zní:

„Má-li Soudní dvůr za to, že věc neobsahuje žádnou novou právní otázku, může po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout, že věc bude projednána bez návrhu rozhodnutí generálního advokáta.“

Zjevným účelem tohoto ustanovení je zamezit zbytečnému protěžování generálních advokátů v případech, které nepotřebují detailnější prozkoumání, neboť byly před ESD již řešeny. Jde o ustanovení jistě pozitivní s ohledem na současnou délku řízení.

3.2.6. Současné složení ESD

Viz. Příloha č.1

4. SOUD PRVNÍHO STUPNĚ

4.1. Vznik a postavení

Již název nám dává tušit jeho postavení v soudním systému EU. Jde o soud , jehož úkolem je rozhodování žalob v první instanci. Oprávněným k podání takové žaloby k Soudu prvního stupně je pouze právnická nebo fyzická osoba, není jím tedy ani členský stát ani orgán Společenství.

Soudní dvůr vznikl jako orgán podřízený Evropskému soudnímu dvoru a dále jako orgán, jehož rozhodnutí jsou Evropským soudním dvorem přezkoumatelná. Jeho prvotním úkolem bylo odlehčení Evropskému soudnímu dvoru od případů právně jednodušších nebo administrativně či ekonomicko-analyticky náročnějších²⁶.

Soud prvního stupně vznikl v roce 1989 rozhodnutím Rada EU, která mu přiznala pravomoci v zaměstnaneckých a soutěžních věcech a podrobila je přezkumu ESD v podobě odvolání. Přes počáteční nesouhlas Evropské komise dodatečně došlo v roce 1994 k přenesení pravomocí i ve věcech antidumpingových.

4.2. Složení

V současné době působí u SPS dvacet sedm soudců (za každý členský stát jeden soudce), kteří jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let s možností znovuzvolení. Soudci Soudu prvního stupně si každé tři roky volí ze svého středu předsedu. Úkoly předsedy jsou stanoveny článkem 8 Jednacího řádu

---

²⁶ Tichý, L., a kolektiv: Evropské právo, C·H·Beck, 1999

SPS. Má na starosti obchodní a správní záležitosti SPS a předsedá plenárnímu zasedání a rokování SPS. Stejně jako u ESD i zde je zřízena funkce tajemníka. Tento je jmenován na šest let s možností opětovného jmenování. Je v postavení soudního úředníka a nikoli zaměstnance SPS. Účastní se soudních přelíčení, ale do rozhovorů a porad soudu se neúčastní. Podle článku 1 Instrukcí pro tajemníka je odpovědný za zachování registru SPS a složek dosud nevyřešených případů, za převzetí, předání, doručování a uchování dokumentů, za korespondenci se stranami a třetími osobami případu dosud nevyřešeného a za opatrování pečeti SPS. Dále by měl dohlížet na vybírání poplatků týkajících se registru a jejich vymáhání, Je odpovědný za veškerou publikační činnost v rámci SPS.

Funkce generálního advokáta u Soudu prvního stupně výslovně neexistuje. Když navrhoval ESD vznik SPS, tak již od počátku tvrdil, že generálních advokátů nebude potřeba. Odůvodňoval to zejména tím, že by Soud prvního stupně neměl asistovat při rozvoji komunitárního práva. Úlohou Soudu prvního stupně by mělo být podle ESD aplikování tohoto práva na před něj položená fakta. Neexistuje tedy potřeba generálního advokát, která by detailně analyzovala konkrétní případ. S tímto stanoviskem soudu nelze, podle mého názoru, plně souhlasit. Soud prvního stupně vydává soudní rozhodnutí a v nich aplikuje nejenom právo Společenství, ale také obecné zásady právní, jimiž jsou např. zásada právní jistoty, zásada proporcionality, zásada rovnosti. Výčet těchto zásad není konečný a přestože již některé z těchto zásad dokázal ESD definovat, nelze mu zajistit nad jejich definováním primát. Také Soud prvního stupně se právě tímto může podílet na rozvoji komunitárního práva a to přinejmenším do té doby, než bude jeho rozhodnutí přehodnoceno ESD.

Také konstantní judikatura ESD, jakožto pramen komunitárního práva nabádá k myšlenkám o konstantní judikatuře Soudu prvního stupně. Taková představa není nereálná. Skutečností by se stala v případě, že by ostatní soudy (především národní soudy) a uznávané znalci práva akceptovali judikaturu SPS jako právně závazné pravidlo a citoval SPS v jeho rozhodnutích a názorech. Pokud by se judikatura SPS dostala až na tuto úroveň, stala by se bezpochyby dalším pramenem komunitárního práva²⁷.

---

²⁷ Hunnings, Neville March: The European Courts, John Harper Publishing, 1996, 1st edition

Vrátím-li se v tomto okamžiku k úsudku ESD o nepotřebnosti generálních advokátů u SPS, pak podle výše uvedeného, jeho zdůvodnění jistě neobstojí. A funguje-li nyní SPS bez větších problémů bez generálních advokátů, pak vyvstává otázka, zda jich je u ESD vůbec potřeba.

Rada EU nakonec učinila jistý kompromis, kdy na jednu stranu vyloučila funkci generálního advokáta u SPS, ale na stranu druhou povolila ustanovení generálního advokáta *ad hoc*, a to z řad členů SPS (článek 2 odst.3 rozhodnutí 88/591). Generální advokát je jmenován předsedou tohoto soudu. O tom, zda bude ustanoven generální advokát pro určité jednání v senátu, rozhoduje SPS v plénu na návrh příslušného senátu.

4.3. Senáty

Zatímco pro ESD stanoví Smlouva ES ve svém článku 221, že ESD zasedá v senátech, ve Velkém Senátu a výjimečně také v plénu²⁸, pro Soud prvního stupně nemá Smlouva ES žádné podobné ustanovení. Zasedání Soudu prvního stupně upravuje samotné rozhodnutí Rady EU 88/591, a to ve svém článku 2, odst.4. Tento článek stanoví, že Soud prvního stupně zasedá v senátech o třech a pěti soudcích, ale může také zasedat v plénu. Zasedání v senátech a plénu upravuje dále Jednací řád SPS v článku 10²⁹.

4.4. Článek 224 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

---

²⁸ jde o úpravu ustanovení po Smlouvě z Nice

²⁹ viz. <http://curia.europa.eu/cs/instit/txtdocfr/txtsenvigieur/txt7.pdf>

„Soud prvního stupně se skládá z nejméně jednoho soudce z každého členského státu. Počet soudců stanoví statut Soudního dvora. Statut může stanovit, že soudu jdou nápomocni generální advokáti.

Soudci soudu prvního stupně jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí. Jsou jmenováni vzájemnou dohodou vlád členských států na dobu šesti let. Každá tři roky dochází k částečné obměně soudců. Mohou být jmenováni opakovaně. Soudci volí ze svého středu předsedu Soudu prvního stupně na dobu tří let.

Předseda může být zvolen opakovaně.

Soud prvního stupně jmenuje tajemníka a upraví jeho postavení.

Soud prvního stupně přijme svůj jednací řád po dohodě se Soudním dvorem. Jednací řád musí schválit Rada kvalifikovanou většinou.

Nestanoví-li statut Soudního dvora jinak, vztahují se ustanovení této smlouvy týkající se Soudního dvora i na Soud prvního stupně.“

Podle dřívějšího článku 225 Smlouvy ES se vybírali soudci SPS „z osob skýtajících záruku naprosté nezávislosti a způsobilých pro výkon soudcovské činnosti.“ Aby však nedošlo k podcenění práce vykonávané soudci Soudu prvního stupně, byli soudci v preambuli rozhodnutí Rady EU 88/591 povoláni k výkonu důležitých soudních funkcí. Po Smlouvě z Nice si o něco polepšili a jsou podle článku 224 Smlouvy ES vybíráni „z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu vysokých soudních funkcí“. Je jistě pozitivní, aby v soudních orgánech ES byly osoby nejkvalifikovanější. Jsou-li tedy vybíráni z osob způsobilých k výkonu vysokých soudních funkcí, pak jistě skýtají větší „záruku kvality“. Prestiž SPS tím nepochybně také vzroste.

Všimneme-li si detailněji požadavků kladených na soudce jednotlivých soudních orgánů, pak zjistím, že čím delší fungování orgánu, tím jsou podmínky pro jejich členy (soudce) přísnější.

1. ESD je složen z osob, které splňují všechny požadavky nezbytné k výkonu nejvyšších soudních funkcí.
2. U SPS se požaduje způsobilost k výkonu vysokých soudních funkcí.

3. A nakonec po soudcích soudních senátů se žádá způsobilost k výkonu soudcovské činnosti³⁰, což původně stačilo také pro funkci soudce SPS.

Soudní senáty se i v tomto příliš podobají původnímu postavení SPS³¹. Lze tedy i u soudních senátů očekávat zostření kritérií? Stačí na tu práci zatím ti méně kvalifikovaní? Možná vychází stanovení takových kritérií ze strachu menších členských států, které budou mezi svými občany asi jen těžko hledat tolik vysoce kvalifikovaných osob.... Možná jde ale také o nedokonalou úpravu, která bude muset být za pár let opět pozměněna. Politici všech členských států by měli mít ten nejvyšší zájem na tom, aby o osudu jejich států a o osudech jejich obyvatel rozhodovaly v orgánech ES ti nejzasvěcenější. Při současném rozdělení pravomoci mezi ESD a SPS není, podle mého názoru, vážnějšího důvodu pro to, aby u SPS působily osoby méně kvalifikované, než jaké působí u ESD.

4.5. Řízení u SPS

Od řízení před ESD se řízení před SPS liší zejména čtyřmi faktory. Jde jednak o to, že podání k SPS mohou pocházet pouze od právnických nebo fyzických osob. V případě věcí antimonopolních, antidumpingových, zemědělských a zaměstnaneckých jde přitom o případy velice složité. Druhým odlišujícím faktorem je možnost odvolání se k ESD. ESD postupuje v odvolacím řízení buď tak, že vydá sám rozhodnutí v dané věci, nebo případ vrátí zpět SPS a ten pak vydá nové rozhodnutí. Třetí rozdíl spočívá v absenci generálního advokáta, který zde vystupuje pouze zřídka a je jmenován *ad hoc*. Dalším výjimečným znakem Soudu prvního stupně, kterého nelze využít před ESD, je možnost stanovit si prostředky, které by umožnily lepší organizaci probíhajícího řízení (článek 49 a 64 Jednacího řádu SPS). Účelem je dosáhnout u každého jednotlivého procesu nejlepší možné

---

³⁰ článek 225a Smlouvy ES

³¹ Analogické postavení soudních senátů a dřívějšího postavení SPS je zmíněna výše pod článkem 220 Smlouvy ES

připravenosti každého stádia procesu. V článku 64/2 Jednacího řádu je uveden demonstrativní výčet toho, ze jakým účelem lze dané prostředky použít³².

1. za účelem zajištění efektivního vedení písemné a ústní části procesu a usnadnění dokazování,
2. za účelem zdůraznění bodů, ke kterým by strany měly směřovat své další argumenty, nebo které žádají další šetření,
3. za účelem objasnění si, o co vlastně jednotlivé strany usilují, co namítají, čím argumentují a které jsou sporné body mezi nimi,
4. umožnit pokud možno přátelský průběh jednání.

Typické prostředky, kterými je dosaženo zefektivnění procesu, jsou uvedeny opět demonstrativně, a to v článku 64/3 Jednacího řádu. Členové soudu mohou:

1. klást otázky jednotlivým stranám,
2. požádat strany, aby se k určitým bodům vyjádřily ať už písemně nebo ústně,
3. požádat strany nebo 3.osoby o informace,
4. požádat o předložení s případem souvisejících dokumentů nebo jiných listin,
5. předvolat zástupce stran nebo přímo strany samotné k jednání.

Provedení výše uvedených prostředků ,může být navrženo v jakémkoliv stádiu procesu a to buď SPS, samotným senátem *ex offo*, nebo kteroukoliv ze stran.

Tento postup umožňuje SPS jednat pragmaticky a s ohledem na konkrétní okolnosti případu.

4.6. Právomoc

4.6.1. Zaměstnanecké spory

---

³² Více viz. např. Brown, L. Neville & Kennedy, Tom: The Court of Justice of the European Communities, London, Sweet & Maxwell, 1994, Fourth Edition, str. 83 a 84

Zaměstnanci podávají žaloby týkající se např. nemocenského, dávek sociálního zabezpečení, rodinných přídatků a náhrad za dovolenou. Žaloby se často opakují a při jejich řešení jde o rutinní práci. Zaměstnanci jsou při řízení o těchto žalobách chráněni článkem 88 Jednacího řádu SPS, který ukládá orgánům Společenství povinnost platit si své náklady jak v případě prohry, tak v případě výhry soudního sporu. Při odvolání platí toto pravidlo jen tehdy, odvolal-li se právě tento orgán (článek 122 Jednacího řádu ESD)³³. Podá-li neúspěšné odvolání právnická neb fyzická osoba, pak platí náklady nejen svoje, ale také orgánu, proti kterému vedla spor. ESD však může v tomto případě rozhodnout o rozdělení nákladů mezi obě strany. Účelem těchto ustanovení je zabránit zbytečnému podávání odvolání.

Zajímavostí na tomto poli jsou velice činné unijní odbory, které nezdědka podporují zaměstnance³⁴. Jejich existence a zejména aktivní podpora zaměstnanců je efektivní protiváhou zlovůli zaměstnavatelů.

Zaměstnanci musí před podáním žaloby vyčerpat všechny možné prostředky nápravy, a tak se se svou stížností obracují nejdříve na příslušné orgány (zaměstnavatele). Teprve tehdy, není-li odpověď zaměstnavatele uspokojivá, nebo nereaguje-li zaměstnavatel na stížnost ve lhůtě čtyř měsíců od jejího podání, může být podána žaloba k Soudu prvního stupně. K tomu je stanovena lhůta tří měsíců.

Zaměstnanecké spory jsou projednávány v senátech SPS³⁵, při odvolacím řízení v senátech ESD³⁶. Mohou být ale na žádost příslušného senátu projednávány před senátem o větším počtu členů SPS³⁷ nebo v plénu ESD³⁸.

Výsledkem úspěšného řízení proti zaměstnavateli, je prohlášení neplatnosti napadeného rozhodnutí a osobám může být ještě navíc přiznána náhrada škody.

---

³³ viz. <http://curia.europa.eu/cs/instit/txtdocfr/txtsenvigreur/txt5.pdf>

³⁴ např. v případě T-47/93, *C v. Evropská komise*

³⁵ článek 12 JŘ SPS

³⁶ článek 95/1 JŘ ESD

³⁷ článek 14 JŘ SPS

³⁸ článek 95/3 JŘ ESD

Řízení v zaměstnaneckých sporech je zdlouhavé. Více než v jiných sporech se zde staví na faktech, která musí být prošetřena. Často dochází k předvolávání svědků. To vše přetěžuje soud nejenom časově, ale také administrativně. To bylo také jedním z hlavních důvodů, proč se ESD rozhodl tyto žaloby přesunout do pravomoci SPS jako jedny z prvních.

4.6.2. Žaloby podané právníky a fyzickými osobami³⁹

a) Žaloba na neplatnost aktu podle 230/4 Smlouvy ES

Spolu se zaměstnaneckými spory jde o nejdůležitější kategorii případů projednávaných u Soudu prvního stupně. Důvody pro podání této žaloby jsou stejné jako u žalob směřovaných k ESD. Jsou stanoveny v článku 230/2 Smlouvy ES a jsou to:

- nepřislusnost
- porušení podstatných formálních náležitostí
- porušení této smlouvy nebo právního pravidla týkajícího se jejího provádění
- zneužití pravomoci

Rozdíl mezi touto žalobou podávanou k SPS a žalobou podávanou k ESD spočívá nejenom v žalobcích (SPS – právníky a fyzické osoby, ESD – členské státy a orgány Společenství), ale také v tom, že žaloby směřované k SPS musí být podány pouze *„proti rozhodnutím, která jsou (osobám) osobně určena, nebo proti rozhodnutím, která byt' vydána ve formě nařízení nebo rozhodnutí určeného jiné osobě, se jí bezprostředně a osobně dotýkají“*⁴⁰. Teoretickým příkladem výše zmíněného může být případ, kdy Evropská komise shledala jako protiprávní podporu poskytnutou státem právníky osobě. Evropská komise konstatovala porušení komunitárního práva podle článku 87 Smlouvy ES. Součástí jejího rozhodnutí byl také uložení povinnosti státu, který musel po právníky osobě požadovat vrácení takovéto podpory. Pro právníky osobu, která v době rozhodnutí již pravděpodobně nedisponuje svěřenými prostředky, je splnění

---

³⁹ pouze vybrané

⁴⁰ článek 230/4 Smlouvy ES

takového požadavku katastrofické, proto má možnost podat proti takovému rozhodnutí žalobu na neplatnost aktu, přestože jí nebyl adresován⁴¹.

b) žaloba na neplatnost na nečinnost podle článku 232/3 Smlouvy ES

Odstavec 1 článku 232 Smlouvy ES určuje pravidla pro členské státy a orgány Společenství, odstavec 3 je poté určuje pro fyzické a právnické osoby.

Článek 232/3 Smlouvy ES nehovoří o tom, že se akt musí osoby bezprostředně dotýkat. Stanoviskem ESD však je, že podmínky pro podání žaloby podle článku 230 a podle článku 232 jsou shodné. TZN., že také u žaloby na nečinnost musí být osoba daným aktem bezprostředně a osobně dotčena⁴².

c) Žaloba na náhradu škody podle článku 235 a 288 Smlouvy ES

Článek 288/2 Smlouvy ES zní:

„Ve věcech mimosmluvní odpovědnosti je Společenství povinno nahradit, v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států, škody způsobené jeho institucemi nebo jeho zaměstnanci při výkonu jejich funkcí.“

Škoda může nastat buď hmotná nebo nehmotná. Příkladem hmotné škody je srážka auta vezoucího komisaře na jednání s autem civilisty. Tyto spory jsou většinou řešeny mimosoudní cestou. Nehmotnou škodou je buď finanční ztráta nebo ztráta svobody.

Článek 225 odst.2 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soud prvního stupně je příslušný rozhodovat o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudních sborů zřízených na základě článku 225a. Rozhodnutí soudu prvního stupně na základě tohoto odstavce mohou být výjimečně za podmínek a v mezích stanovených statutem přezkoumána Soudním dvorem v případě vážného ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství.“

V odstavci 2 tohoto článku se setkáváme se SPS jako s orgánem druhoinstančním. Rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím soudních senátů a to pouze

---

⁴¹ Hunnings, Neville March: The European Courts, John Harper Publishing, 1996, 1st edition

⁴² viz. případ 246/81, *lordBethell v. Evropská komise*

v otázkách právních, pokud rozhodnutí o založení soudního senátu nestanoví, že jsou přezkoumatelná také skutková jištění (článek 225a Smlouvy ES).

Poprvé se skrze tento článek setkáváme také s termínem „vážné ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství“, o kterém blíže hovoří článek 62 Statutu ESD. Rozhodnutí SPS mohou být přezkoumána ESD v případě vážného ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství („where is a serious risk of the unity or consistency of Community law being affected“) a to pouze výjimečně a v mezích stanovených Statutem ESD.

Podle článku 62 Statutu ESD může první generální advokát navrhnout ESD, aby přezkoumal rozhodnutí SPS, má-li za to, že existuje vážné nebezpečí narušení jednoty nebo spojitosti práva Společenství. Bude tedy záležet pouze na Prvním generálním advokátovi, jaká kritéria si pro posuzování vážného nebezpečí narušení jednoty nebo spojitosti práva Společenství zvolí. Smlouva ani Statut ESD tyto termíny totiž nevysvětlují.

Postup při využívání tohoto kritéria je následující. První generální advokát musí podat návrh na přezkum ve lhůtě jednoho měsíce od vyhlášení rozhodnutí SPS. ESD poté rozhodne ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy mu první generální advokát podal návrh, zda je rozhodnutí třeba přezkoumat (článek 62 Statutu ES). Krátké jednoměsíční lhůty mají zabránit zbytečnému protahování soudních jednání. První generální advokát byl do tohoto procesu začleněn zejména z důvodu přílišného neprotěžování předsedy soudu⁴³.

Předpokládá se, že tohoto institutu bude využíváno především ve sporech zaměstnaneckých. Některé členské státy se nicméně obávaly, že se tímto mine účinkem přesun zaměstnaneckých věcí na SPS z ESD. Navrhovaly tudíž, aby SPS byl v těchto věcech instancí poslední. Byli ochotni připustit odvolání k ESD nanejvýš v otázkách právních.

---

⁴³ Johnston, A.: viz. poznámka č.10

Mezivládní konference nicméně žádá ESD a Evropskou komisi, aby v co nejkratší době připravily návrh rozhodnutí o zřízení soudního senátu příslušného k rozhodování v prvním stupni o sporech mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci⁴⁴. Tím by přešly zaměstnanecké spory na soudní senáty, proti jejichž rozhodnutí je možné podat k SPS opravný prostředek. Odvolání by bylo buď omezeno na otázky práva, nebo stanovilo-li by tak rozhodnutí o zřízení soudního sboru, též ve skutkových otázkách (článek 225a Smlouvy ES).

Závěrem lze tomuto odstavci vytknout nové včlenění nekonkrétního pojmu „vážné ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství“. Není k jeho doplnění uveden ani demonstrativní výčet případů, které lze pod tento pojem podřadit.

V různých právních odvětvích vnitrostátního práva se sice s takovými pojmy také setkáváme⁴⁵, nicméně jejich používání by mělo být v právních textech zcela výjimečné. Jejich zaváděním dochází k narušení jedné ze zásad, kterou by se měl vyznačovat každý právní útvar, a to zásady právní jistoty.

Právní jistota spočívá mimo jiné také v tom, že „může každý spoléhat na to, že v podobné věci bude rozhodnuto podobně“⁴⁶. Zachování této jistoty při výkladu pojmů „vážné ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství“ bude tedy záležet na samotné rozhodovací činnosti soudního orgánu. V tomto má tedy komunitární právo jistou výhodu oproti vnitrostátním právním řádům, které nepokládají za pramen práva precedent. Jedním z pramenů komunitárního práva je konstantní judikatura právní.

---

⁴⁴ Prohlášení k článku 335a Smlouvy o Evropském společenství číslo 16 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.80

⁴⁵ např. v českém právním řádu v § 265 obchodního zákoníku, který říká, že výkon práva, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, nepožívá právní ochrany; nebo v § 39 občanského zákoníku, který hovoří o neplatnosti právního úkonu, který se přičí dobrým mravům

⁴⁶ Knapp, V.: Teorie práva, C·H·Beck, Praha, 1995, str. 205-206

5. SOUD PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

5.1. Složení

Soud pro veřejnou službu se skládá ze sedmi soudců jmenovaných Radou na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování, po výzvě k podávání kandidatur a na základě stanoviska výboru složeného ze sedmi osob z řad bývalých členů Soudního dvora a Soudu prvního stupně a obecně uznávaných právníků.

Při jmenování soudců dbá Rada na vyvážené složení Soudu na co nejširším zeměpisném základě z řad státních příslušníků členských států a z hlediska zastoupení vnitrostátních právních systémů.

Soudci Soudu volí ze svého středu předsedu na dobu tří let. Předseda může být zvolen opakovaně.

Soud zasedá v senátech o třech soudcích. Pokud to však obtíže nebo závažnost právních otázek odůvodňují, může být věc předložena plénu. Mimoto ve věcech vymezených jednacím řádem může Soud rozhodovat v senátu o pěti soudcích nebo jako samosoudce.

Soudci jmenují vedoucího soudní kanceláře na dobu šesti let.

Soud má svého vlastního vedoucího soudní kanceláře, avšak pokud jde o správní a jazykové potřeby, opírá se o útvary Soudního dvora.

5.2. Působnost

Úkolem tohoto Soudu pro veřejnou službu EU je řešit kauzy z veřejné služby Evropské unie - spory mezi institucemi Evropské unie a jejich zaměstnanci. Převzal tak agendu po Soudu prvního stupně, kterému nyní zůstala pouze pravomoc rozhodovat o případných opravných prostředcích proti rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu EU.

5.3. Organizace

Soud pro veřejnou službu EU se skládá ze 7 soudců, kteří jsou do svých funkcí jmenováni Radou EU na funkční období 6 let s možností znovuzvolení. Počet soudců není fixní, na žádost ESD jej může Rada EU kvalifikovanou většinou zvýšit.

Soudci musí být zcela nezávislí, způsobilí k výkonu soudcovské činnosti a mít občanství EU. Jejich kvalitu a výběr posuzuje sedmičlenný výbor, ve kterém zasedají někteří bývalí soudci ESD a Soudu prvního stupně a uznávaní právníci. Ti musí být schválení kvalifikovanou většinou Rady EU a poté jí jmenováni na dobu čtyř let s možností znovuzvolení.

Rada EU jmenuje rovněž předsedu tohoto výboru. Po výběru soudců výborem musí navržené soudce jmenovat Rada EU, přičemž musí zohlednit, aby konečné složení soudu bylo geograficky vyvážené a reprezentovalo všechny vnitrostátní právní systémy, které se v rámci EU vyskytují.

Soudci si mezi sebou volí předsedu a zároveň i předsedy senátů složených z pěti nebo tří soudců. Všichni tito předsedové jsou voleni na dobu tří let s možností znovuzvolení

po uplynutí jejich mandátů. Soudci si sami volí i tajemníka a následně definují jeho pravomoci a postavení.

5.4. Pravomoci

Soud je v rámci soudních orgánů Společenství specializovaným soudem ve věcech sporů z oblasti veřejné služby Evropské unie, přičemž tato pravomoc byla až doposud vykonávána Soudním dvorem a poté od jeho zřízení v roce 1989 Soudem prvního stupně.

Soud pro veřejnou službu je příslušný pro rozhodování v prvním stupni o sporech mezi Společenstvími a jejich zaměstnanci na základě článku 236 ES, což tedy představuje zhruba 150 věcí ročně na přibližně 35 000 zaměstnanců orgánů Společenství. Tyto spory se týkají nejen otázek služebního nebo pracovního poměru v pravém slova smyslu (odměňování, služební postup, přijímání, disciplinární opatření atd.), ale rovněž systému sociálního zabezpečení (nemoc, stáří, invalidita, pracovní úrazy, rodinné přídatky atd.).

Soud pro veřejnou službu je rovněž příslušný pro spory týkající se některých specifických zaměstnanců, zejména zaměstnanců Eurojustu, Europolu, Evropské centrální banky a Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM). Naproti tomu nemůže rozhodovat spory mezi vnitrostátními správními orgány a jejich zaměstnanci.

Proti rozhodnutím vydaným Soudem lze podat k Soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců opravný prostředek omezený na právní otázky.

5.5. Řízení

Řízení před Soudem se řídí ustanoveními statutu Soudního dvora, zejména ustanoveními obsaženými v jeho příloze I, jakož i jeho jednacím řádem, který vystoupil v platnost dne 1. listopadu 2007.

Řízení v zásadě zahrnuje část písemnou a část ústní.

5.5.1. Písemná část řízení

Řízení je zahájeno písemnou žalobou sepsanou advokátem a zaslanou soudní kanceláři. Vedoucí soudní kanceláře doručí žalobu protistraně. Protistrana má dvouměsíční lhůtu k předložení žalobní odpovědi. Soud může rozhodnout, že je nezbytná druhá výměna spisů účastníků řízení.

Každý, kdo doloží právní zájem na řešení sporu předloženého Soudu, jakož i orgány Společenství a členské státy, může vstoupit do řízení jako vedlejší účastník. Vedlejší účastník předkládá vyjádření na podporu nebo zamítnutí návrhových žádání jednoho z účastníků řízení, na něž mohou účastníci řízení následně odpovědět. Vedlejší účastník může rovněž přednést své vyjádření během ústní části řízení.

5.5.2. Ústní část řízení

Během ústní části řízení se koná obvykle veřejné jednání. V jeho průběhu mohou soudci klást otázky zástupcům účastníků řízení a případně samotným účastníkům řízení. Soudce zpravodaj vypracuje přípravnou zprávu k jednání, která obsahuje hlavní skutečnosti ve věci a uvádí body, na které mají účastníci řízení zaměřit své řeči. Tento dokument je veřejnosti dostupný v jednacím jazyce.

Porada soudců se koná na základě návrhu rozsudku vypracovaného soudcem zpravodajem. Rozsudek se vyhlašuje na veřejném zasedání.

5.5.3. Náklady řízení

Řízení před Soudem je bezplatné. Soud naproti tomu nehradí výdaje advokáta, který je oprávněn působit jako právní zástupce před soudem některého členského státu, kterým se účastníci řízení musejí nechat zastupovat. Nicméně účastník řízení, který není schopen uhradit náklady řízení, může požádat o poskytnutí právní pomoci.

5.5.4. Smírné narovnání sporů

V každém stadiu řízení již od samotného podání žaloby se může Soud pokusit o usnadnění smírného narovnání sporů.

5.5.5. Jazykový režim

Jazyk, v němž je sepsána žaloba, jímž může být jeden z 23 úředních jazyků Evropské unie, bude jednacím jazykem ve věci. Jednání konající se během ústní části řízení jsou simultánně tlumočena podle potřeby do různých úředních jazyků Evropské unie. Porady soudců probíhají bez tlumočnicka ve společném jazyce, kterým je francouzština.

6. ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

6.1. Úvod

Řešení předběžných otázek (prejudiciální řízení) podle článku 234 Smlouvy ES (článek 41 ESUO, článek 150 EURATOM) je jednou z nejdůležitějších pravomocí ESD. Spory mezi jednotlivci, mezi společnostmi nebo mezi osobami a orgány členského státu jsou řešeny vždy před národními soudy⁴⁷. Teprve tehdy, vyvstane-li před národním soudem otázka týkající se komunitárního práva, může se národní soud obrátit na ESD, který má pravomoc o ní rozhodnout (o tom, kdy je národní soud povinen toto učinit viz. níže). K aplikaci komunitárního práva národním soudem může dojít například tam, kde se vnitrostátní subjekt domáhá svých práv vyplývajících z práva ES vůči orgánu členského státu, nebo tam, kde orgán členského státu postihuje protiprávní jednání z hlediska svého práva, které není protiprávním z hlediska svého práva Společenství⁴⁸. To souvisí úzce s přímým účinkem nařízení a směrnic a dále s principem nadřazenosti práva Společenství⁴⁹.

Rozhodovat o předběžných otázkách mají v pravomoci jednak ESD a jednak SPS.

6.2. Společné znaky všech prejudiciálních řízení

I přes velkou pestrost případů řešených cestou řízení o předběžné otázce u ESD lze mluvit o něčem, co mají všechny tyto spory společné. Je tím ochrana práv stanovených komunitárním právem. Je zcela irelevantní, zda vnitrostátní právní řád postrádá úpravu

---

⁴⁷ Fyzické a právnické osob nejsou podle systému žalob Smluv Společenství oprávněny napadat normativní akty formou přímé žaloby u ESD - Verny, A., Prof. Dr., Dausies, M. A., Prof. Dr.: Funkce a struktura evropského soudnictví (I.), EMP, číslo 2/1996

⁴⁸ Týč, V.: Základy práva Evropských společenství pro ekonomy, Linde Praha a.s., 2000

⁴⁹ blíže k této problematice viz. např. Tichý, L., a kolektiv: Evropské právo, C·H·Beck, 1999

této problematiky, nebo zda danou problematiku upravuje v rozporu s komunitárním právem.

6.3. Charakteristika řízení

Samotný pojem „řízení o předběžné otázce“ je zavádějící. Nejde o řízení, které je vedeno ještě před tím, než se případu ujme národní soud. Naopak. Národní soud se věcí již zabývá a k tomu, aby dospěl k závěrečnému rozhodnutí, potřebuje rozhodnutí ESD. Toto rozhodnutí je výsledkem nesporného řízení, neboť v něm proti sobě nestojí strany sporu, ale je řešena otázka výkladu a aplikace komunitárního práva. Po obdržení tohoto rozhodnutí pokračuje národní soud dál ve svém řízení.

6.4. Obsah článku 234 Smlouvy ES

Smlouva ESUO ve svém článku 41 hovoří o tom, že se ESD může při řešení předběžných otázek vyjadřovat pouze k platnosti komunitárních aktů. ESD však dospěl k extenzivní interpretaci tohoto článku a umožnil také jejich výklad⁵⁰. Podle smluv ES a EUROATOM se ESD výslovně zabývá jak platností, tak výkladem aktů Společenství.

Článek 234/1 Smlouvy ES stanoví:

„Soud má pravomoc činit rozhodnutí

- a) o výkladu této smlouvy,
- b) o platnosti a výkladu aktů institucí Společenství a EÚB,
- c) o výkladu statutů těles zřízených aktem Rady, jestliže to tyto statuty stanoví.“

---

⁵⁰ viz případ C-221/88, *ESUO v. Busseni*: [1990], ECR I-495

Výkladem „této smlouvy“ se stanoví nejenom výklad Smlouvy ES, ale také všech dalších smluv, kterými je tato doplňována nebo měněna. ESD provádí dále výklad veškerého dalšího primárního práva Společenství a jemu na roveň postavených obecných zásad právních. ESD posuzuje také platnost a výklad právních aktů sekundárního práva Společenství a to včetně mezinárodních smluv uzavřených Společenstvím. Pod akta orgánů společenství spadají nařízení, směrnice, rozhodnutí a dále také doporučení, stanoviska a akta sui generis⁵¹.

Národní soudy jsou na základě článku 234 Smlouvy ES oprávněny prohlásit některý z výše zmíněných aktů za platný, pokud není pochyb o jeho platnosti. O neplatnosti aktu však již rozhoduje výlučně ESD⁵². Je to pochopitelné. Orgány ES nevydávají své akty pro nic za nic. Pro členské státy jsou závazné a nelze respektovat situaci, kdy jeden stát má určitý akt za platný a řídí se jím a druhý jej vnímá jako neplatný a tudíž pro něj nezávazný. Jednotná úprava a právní jistota by byly podlomeny a nastal by stav nejistoty a zmatku. Napravovat rozhodnutí národních soudů o neplatnosti aktů orgánů Společenství by bylo neúměrné stávající situaci, totiž možnosti se na neplatnost aktu jednoduše zeptat.

V případě 166/73 *Reinmuhlen-Düsseldorf v. Einfuhr und vorratsstelle für Getreide und Futtermittel*: [1974], ECR 33 at 38 ESD stanovil:

„Článek 234 je významný pro zachování komunitárního charakteru práva vzniklého na základě smlouvy a jeho cílem je zajistit, aby bylo toto právo za jakýchkoliv podmínek shodné ve všech členských státech Společenství.“

Jednotná aplikace komunitárního práva je základem fungování společného trhu. Není žádoucí, aby zde převažovala nesourodá úprava jednotlivých národních právních řádů. Řízení o předběžné otázce je jediným existujícím prostředkem, kterým může být jednotné aplikace komunitárního práva dosaženo.

Bingham J. se velice trefně vyjádřil k tomu, proč právě ESD (a ne národní soudy) má mít na starosti výklad komunitárního práva a určování platnosti komunitárních aktů.

---

⁵¹ blíže k těmto aktům viz. např. Tichý, L., a kolektiv: *Evropské právo*

⁵² viz. případ 314/85, *Foto-Frost v. Celní ředitelství v Lübecku – východ*: [1987], ECR 4199

Stalo se tak v rámci případu *Customs and Excise v. Samex* [1983]. Výhody, které má podle Binghamova ESD oproti národním soudům lze shrnout takto:

- má lepší přehled o Společenství a jejich institucích,
- má detailnější znalost v oblasti komunitárního práva,
- má více zkušeností a tím i poznatků o fungování trhu na poli Společenství,
- má užší vztah s orgány Společenství a v případě nejasností ohledně administrativních praktik si může vyžádat jejich vyjádření,
- před ESD mohou jak písemně, tak při ústní části řízení podávat své příspěvky dotčené orgány Společenství, všechny členské státy a strany řízení vedeného před národním soudem za účelem ochrany svých zájmů,
- má k dispozici celý sbor lingvistů v případě porovnávání několika jazykových verzí jednoho textu,
- neomezuje se na pouhé právní posouzení, ale rozhoduje s ohledem na zájem Společenství.

6.5. Úprava prejudiciální otázky mimo primární právo ES

Potřeby jednotné právní úpravy byla shledána i v dalších oblastech neupravených ve zřizovacích smlouvách. Tato potřeba dala na základě článku 293 Smlouvy ES vzniknout dvěma úmluvám. Úmluva o vzájemném uznávání společností, firem, právnických osob z 29.2.1968 a Úmluva o pravomoci soudů a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních z 27.9.1968 známá jako Bruselská úmluva. Tyto úmluvy nejsou aktem Společenství, ale mezinárodními smlouvami vyžadujícími ratifikaci všech členských států. Proto se na ně nevztahuje článek 234 Smlouvy ES. Každá z těchto smluv obsahuje protokol, který dává ESD pravomoc k rozhodování o předběžné otázce ohledně výkladu té dané Úmluvy. Protokol dále také vyjmenovává národní soudy, které jsou oprávněny takovou otázkou vznést⁵³.

---

⁵³ Brown, L. Neville & Kennedy, Tom: *The Court of Justice of the European Communities*, London, Sweet & Maxwell, 1994, Fourth Edition

Ustanovení o prejudiciálním řízení obsahuje také úmluva o komunitárním patentu z 15.12.1975, jejíž přesný název je Úmluva o evropském patentu pro společný trh. Na základě této úmluvy by měla být zajištěna jednotná úprava patentového práva na území ES. Protokol Úmluvy z prosince 1985, který ještě nebyl ratifikován, obsahuje radikální návrh: vznik odvolacího soudního dvora pro věci patentu ES (COPAC – Community Patent Appeal Court). K tomuto soudu by měla směřovat veškerá odvolání národních soudů členských států ve věcech komunitárního patentu. Naproti tomu by předběžné otázky výkladu této úmluvy a jejích dodatků včetně zmíněného Protokolu řešil ESD⁵⁴.

V rámci ES není podle mého názoru třeba dalších soudních orgánů než těch, které již existují. K otázkám patentovaného práva budou pravděpodobně zmocněny senáty SPS, které se budou specializovat čistě na patentové právo.

V roce 1989 dokončily členské státy dva protokoly, které opravňují ESD k rozhodování o předběžných otázkách týkajících se výkladu Římské úmluvy o právu rozhodném pro smluvní vztahy. Evropskému soudnímu dvoru se tak rozšiřuje pravomoc, aniž by se ale rozšiřovaly řady osob u ESD působících. Úměrně tomu se situace ohledně nevyřešených případů stává stále méně snesitelná.

Možností vyřešit nežádoucí stav je podle mého názoru několik:

- a) zbavit ESD zcela pravomoci rozhodovat o otázkách v prejudiciálním řízení a tuto pravomoc přenést na jiný orgán ES, který bude specializovaný a hlavně ostatními případy nezatížený,
- b) provést nábor několika dalších soudců (a úměrně tomu soudních úředníků), kteří by posílili sbor těch současných
- c) dát oprávnění národním soudům k rozhodování o výkladu komunitárního práva
- d) jakousi kombinací mezi a) a c) by mohlo být zřízení jednoho soudního orgánu ES v každém členském státě, který by byl oprávněn řešit otázky komunitárního práva.

---

⁵⁴ Brown, L. Neville & Kennedy, Tom: The Court of Justice of the European Communities, London, Sweet & Maxwell, 1994, Fourth Edition

6.6. Povinnosti a možnost vznést prejudiciální otázku

Pokud vyvstane před národním soudem některá z otázek uvedených v článku 234/1 Smlouvy ES, může se tento soud obrátit na ESD s žádostí na její vyřešení. Národní soud vznesse tuto žádost, má-li za to, že její vyřešení je nutné k vydání jeho rozhodnutí⁵⁵. Zmíněnou nutnost si posoudí každý soud sám⁵⁶. Podnět k vznesení takové otázky mohou dát také strany sporu.

Podle článku 234 odstavce 3 Smlouvy ES však musí národní soud vznést předběžnou otázku v případě, kdy proti jeho rozhodnutí („decisions“, tedy PI.) není opravných prostředků vnitrostátního práva. Opravným prostředkem se zde má na mysli opravný prostředek řádný. ESD tak má vždy poslední slovo v otázkách komunitárního práva. K tomuto ustanovení se vážou dvě teorie.

6.7. Abstraktní a konkrétní teorie

Problém je spatřován v definici soudu, proti jehož rozhodnutí nelze podat opravný prostředek. Může se jednat o soud, proti jehož rozhodnutí nelze podat opravný prostředek vůbec nikdy, tj. za žádných okolností – abstraktní teorie, nebo o soud, proti jehož rozhodnutí nelze podat opravný prostředek jen v konkrétním případě – konkrétní teorie.

Podle abstraktní by byly oprávněny vznést prejudiciální otázku pouze nejvyšší soudní instance členských států. Podle konkrétní teorie by ji mohly vznést i ty nejnižší.

ESD se v případě 6/64, *Costa v. ENEL*, přiklonil k teorii konkrétní. Milánský soud se musel obrátit s předběžnou otázkou na ESD, neboť jeho rozhodnutí nebylo předmětem odvolání. V rozsudku ESD stálo: „..... vnitrostátní soudy, proti jejichž rozhodnutí, jako

---

⁵⁵ článek 234/2 Smlouvy ES

⁵⁶ viz. případ 6/64, *Costa v. ENEL*: [1964], ECR 585

v tomto případě, není opravného prostředku, jsou povinny předat věc ESD“. Italský soud tedy musel v tomto případě vznést předběžnou otázku v zájmu jednotného výkladu komunitárního práva.

Pro abstraktní teorii svědčí samotné postavení nejvyšších soudních orgánů, jejichž rozhodnutí mají vysokou právní sílu a jsou tvořeny osobami, které požívají obecné autority. Proto by jejich rozhodnutí měla spočívat na jednotě komunitárního práva.

Pro konkrétní teorii zase svědčí ten argument, že by jednotlivé strany měly mít možnost zeptat se ESD na otázku týkající se komunitárního práva před tím, než bude jejich věc definitivně rozhodnuta.

6.8. Závaznost rozhodnutí ESD pro národní soud

Rozhodnutí ESD je pro národní soud závazné. ESD tedy podá závazné stanovisko ohledně výkladu smlouvy, aktů a statutů či platnosti aktů, ale již nemá oprávnění jakkoli jinak zasahovat do rozhodovací pravomoci národního soudu. Ten již sám zhodnotí, které předpisy komunitárního práva bude aplikovat⁵⁷. Ona závaznost rozhodnutí ESD platí pouze *inter partes*, vyvíjí se však fakticky také za hranice příslušného případu a tvoří jakýsi precedens⁵⁸.

6.9. Původ prejudiciálního řízení

---

⁵⁷ Brown, L. Neville & Kennedy, Tom: The Court of Justice of the European Communities, London, Sweet & Maxwell, 1994, Fourth Edition

⁵⁸ Verny, A., Prof. Dr., Dausies, M. A., Prof. Dr.: Funkce a struktura evropského soudnictví (II.), EMP, číslo 2/1996, ohledně otázky precedentu viz. např. Týč, V.: Evropský soudní dvůr jako tvůrce práva – právní povaha jeho rozhodnutí, EMP, číslo 1-2/1998, str.97 a násl.

Modelem pro vznik institutu prejudiciálního řízení byly úpravy právních řádů některých zakládajících členských států. Například ve Francii vznášejí občanskoprávní soudy dotazy k soudům administrativním, anebo v Německu či Itálii je dotazován Ústavní soud. Nejenom při zrodu prejudiciálního řízení byly letité a dobře fungující systémy, ale i při již fungujícím institutu se v těchto systémech hledala odpověď na případné vznikající problémy. Tak se například někteří generální advokáti odvolávali ve svých závěrečných řečech na analogické francouzské či německé právo⁵⁹. Přestože systém ES nachází spoustu analogií v právnických systémech členských států, je třeba jej považovat za systém *sui generis*. Jde o svou vlastní cestu, sbírá vlastní zkušenosti a snaží se vybudovat si postavení plnohodnotného, fungujícího, samostatného a stabilního systému.

6.10. Forma prejudiciální otázky

Předběžná otázka vznesená národním soudem musí mít obecný charakter. ESD se nesmí ve svém rozhodnutí vyjadřovat ke konkrétnímu skutkovému stavu daného případu⁶⁰. V rámci jemu svěřené pravomoci vysává stanoviska pouze k výkladu, popřípadě platnosti, komunitárního práva. Národní soudy tedy z konkrétního případu vyabstrahují obecné a jejich žádost pak může například vypadat i takto: „Může osoba A žijící v zemi B a mající děti v zemi C atd.“. Přestože je žádoucí, aby daná otázka byla vznesena v obecné formě, nechová se ESD k národním soudům macešsky. Pokud se zeptají chybně v konkrétní formě, přeformuluje si ESD jejich otázku do obecné formy a i tak na ni odpoví. ESD potvrdil tento postup v případě 13/61⁶¹, kde následoval názor generálního advokáta Lagrange. Ten tvrdil, že je národním soudům dovoleno formulovat jejich otázky jednoduchou a přímou cestou ponechávaje na ESD, aby vynesl rozhodnutí pouze ve věci, ve které je oprávněn rozhodovat, tedy ve věci výkladu smlouvy. V daném případě byla totiž vznesena namísto otázky výkladu smlouvy otázka aplikace smlouvy.

---

⁵⁹ případ 13/61, *De Geus v. Bosch a ostatní*: [1962], ECR 45 na 50

⁶⁰ viz. např. případ 10/69 *Portelanga v. Smith Dodona Merchant International and Other*: [1969], ECR 309 na 315

⁶¹ případ 13/61, *Kledingverkoop de Geus en Videnbogerd v. Bosch*: [1962], ECR 45 na 50

Situace se ale mění. To, co bylo v roce 1961 pro ESD jen maličností, je při dnešním skluzu a hromadění případů zbytečnou zátěží. ESD nyní začíná striktně vyžadovat přesnou (tedy ne jen hypotetickou) formulaci otázky a dokonce si někdy i vyžádá osvětlení skutkového a právního stavu řízení před národním soudem, aby se ujistil, že jeho odpověď národnímu soudu opravdu poslouží.

Může se lehce stát, že příliš obecná odpověď ESD na příliš obecnou otázku nepomůže národnímu soudu v konkrétním případě. ESD pak již nemá žádné pravomoci k poskytování rad ohledně aplikace obecné odpovědi na konkrétní situaci řešeného případu. Národní soud by měl být tedy opatrný, aby svou otázku neformuloval příliš obecně, nebo naopak příliš konkrétně. Národní soud musí mít neustále na paměti článek 234/1 Smlouvy ES, který přesně vymezuje pravomoci ESD.

Národní soud má povinnost svou žádost adresovat vždy přímo ESD. Žádné organizace, orgány, vlády a ani strany nesmějí zasahovat do této těsné spolupráce národních soudů s ESD. Již byly zaznamenány pokusy některých vlád o stažení otázky k ESD již podané. ESD však tuto intervenci vždy vyloučil. V případě 101/63, *Wagner v. Fohrmann and Krier*, daly strany podnět k národnímu soudu v Lucemburku k vznesení otázky na základě článku 234 Smlouvy ES. Poté, co jim soud vyhověl, je pověřil doručením předběžné otázky ESD, který toho času sídlil nedaleko od národního soudu. ESD takové doručení neakceptoval. Předběžná otázka musí pocházet přímo od národního soudu a nikoho jiného. Výhod takovéto úpravy je hned několik:

1. ESD si díky řízení o předběžné otázce zachovává veliký vliv na používání a rozvoj komunitárního práva na úrovni členských států, aniž by se vměšoval do záležitostí spadajících čistě do pravomoci národních soudů. ESD vede řízení o předběžné otázce na žádost každého z členských států, a tak ovlivňuje a zároveň sladuje používání komunitárního práva v celé eurozóně.
2. Působení ESD v této oblasti rozšiřuje znalosti národních soudů týkajících se komunitárního práva. ESD je vlastně jakýmsi asistentem, který pomáhá národním soudům používat komunitární právo. V tomto ohledu se národní soudy stávají součástí systému soudnictví ES/EU. Jsou jedním z mnoha

soudních článků působících v rámci Společenství a za svého patrona mají ESD, který jim ukazuje společnou cestu.

3. Na více než třicet let ESD zcela osamocen ve své práci a své zkušenosti nabíral především z přímých žalob, které byl od počátku oprávněn řešit. Přestože se při řešení těchto žalob setkával s mnoha zajímavými a z právního hlediska důležitými případy, nevyústilo jejich vyřešení nikdy v tak jasné a obecné zásady právní, které by dokázaly postavit mantinely komunitárnímu právu. Toho bylo dosaženo právě řízeními o předběžné otázce podle článku 234 Smlouvy ES, v rámci nichž se ESD soustředil na definování právních zásad, které mnohdy svou velikostí přesáhly specifika daného případu. Jejich používání se stalo nezbytnou podmínkou při aplikaci komunitárního práva a zobecněly natolik, že se staly pramenem komunitárního práva.

6.11. Soud členského státu

Článek 234/2, 3 Smlouvy ES zní:

„Jestliže je taková otázka vznesena před soudem některého členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nutné k vydání svého rozsudku, požádat soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nutné k vydání svého rozsudku, požádat Soud o rozhodnutí o této otázce.

Jestliže je taková otázka vznesena v případě, který má být řešen vnitrostátním soudem, z jehož rozhodnutí není opravných prostředků vnitrostátního práva, pak je tento soud povinen předložit věc Soudu.“

Co je myšleno pod pojmem „soud členského státu“? Kdo všechno může vznést prejudiciální otázku?

Předběžné otázky musí být řešeny na úrovni komunitárního práva a vymezení pojmu soud musí mít obecná kritéria, která budou aplikovatelná ve všech členských státech. I zde je nutná jednotná úprava, která zajistí stejné podmínky pro všechny členské státy.

Po stanovení takových kritérií je třeba nahlédnout do národních právních řádů a aplikovat stanovená kritéria na jednotlivé orgány v daném členském státu. Ty orgány, které je budou splňovat, jsou oprávněny k podání prejudiciální otázky a ti bez ohledu na jejich faktické označení. Není tedy vůbec rozhodné, zda je orgán označen jako „soud“ či nikoli. Na výše položené otázky nám nejlépe odpoví rozhodovací praxe ESD.

ESD se touto problematikou zabýval poprvé v případě 61/65⁶². Nizozemský tribunál sociálního zabezpečení (Dutch social security tribunal) vznesl k ESD prejudiciální otázku s tím, že přestože není soudním orgánem ve smyslu nizozemského práva, je oprávněn svým podáním zahájit prejudiciální řízení podle článku 234 Smlouvy ES. Na druhou stranu tvrdil Fond sociálního zabezpečení jakožto obžalovaný, že tribunál spíše než závazná rozhodnutí vydává nezávazné názory a tudíž není oprávněný vznášet prejudiciální dotazy. ESD potvrdil stanovisko tribunálu sociálního zabezpečení a uznal ho za oprávněného ve smyslu článku 234 Smlouvy ES. Rozhodnutí ESD vedlo k tomu, že příslušný nizozemský ministr jmenoval členy tribunálu, navrhl jeho předsedu a nechal vyhotovit jeho jednací řád. Není tedy nutné, aby byl orgán formálně soudním orgánem. Postačí, má-li určité pravomoci k řešení sporů a vydání individuálních právních aktů⁶³.

V jiném, opět nizozemském případě, vznesla prejudiciální otázku Rada státu. Tehdejší generální advokát Mayras se zabýval tím, zda tento pouze poradní orgán je oprávněný ve smyslu článku 234. Nicméně ESD nevzal pochybnosti generálního advokáta vůbec v potaz a klasickým postupem na danou otázku odpověděl⁶⁴.

V případě 14/86, *Pretore di Saló v. neznámé osoby*: [1987, ECR 2565], stanovil ESD, že soud zůstává soudem podle článku 234 i tehdy, vykonává-li vedle funkcí soudního charakteru také funkce jiné. Italské *Pretore* je magistrát, který plní jednak funkci soudce vyšetřovatele a jednak funkci státního zástupce.

---

⁶² případ 61/65, *Vaassen-Göbbels v. Beambtenfonds voor het Mijnbedrijf*: [1966], ECR 261

⁶³ Týč, V.: *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*, Linde Praha a.s., 2000

⁶⁴ případ 36/73, *Nederlandse Spoorwegv. n. Ministr van Verkeer en Waterstaat*: [1973], ECR 1299

ESD odmítl odpovědět na dotaz pařížské Advokátní komory (Chambres des Avocats), která podle jeho názoru neplní funkci soudního orgánu⁶⁵.

Mezi další patří případ 246/80, *Broekmeulen v. Huisarts Registratie Commissie*: [1981, ECR 2311]. Broekmeulen byl nizozemský občan, který získal belgické lékařské vzdělání a byl oprávněn vykonávat lékařskou praxi v Nizozemí. Tam ho ale odmítli zapsat do seznamu lékařů s tím, že mu chybí jednoletá praxe v oboru. Následkem toho nemohl podle nizozemského systému sociálního zabezpečení léčit pacienty. Broekmeulen se odvolal k nizozemskému odvolacímu výboru pro všeobecnou praxi, který vznesl prejudiciální otázku na základě článku 234 Smlouvy ES, zda se může Broekmeulen spoléhat na právo občana členské země ES podnikat a žít v jiné zemi ES a na svobodu poskytování služeb stanovených komunitárním právem.

ESD odpověděl na otázku ohledně oprávněnosti odvolacího výboru k vznesení takovéto otázky kladně a to i přes to, že jde o soukromoprávní společnost vzniklou na základě pravidel nizozemské lékařské komory. ESD to odůvodnil tím, že odvolací výbor vykonává veřejnou či quasi veřejnou soudní pravomoc, která může ovlivnit výkon komunitárního práva. ESD dále upozornil na kontradiktorní a quasi soudní povahu řízení odvolacího výboru a na skutečnost, že takovéto záležitosti se většinou neřeší před běžnými soudními orgány.

V případě 102/81, *Nordsee v. Reederei Mond*: [1982, ECR 1095], se dohodly tři rejdařské společnosti z Brém na společném programu výstavby lodí za podpory Evropského zemědělského řídicího a garančního fondu. Rozdělení podpor bylo však jednou společností zpochybněno, a spor se řešil u rozhodčího soudu na základě rozhodčí doložky, která byla součástí smlouvy. Rozhodčí soud se obrátil na ESD s předběžnou otázkou ohledně komunitárního práva. ESD ale rozhodl, že rozhodčí soud zřízený na základě smlouvy mezi soukromými osobami nelze považovat za soud podle článku 234 Smlouvy ES a tudíž není sám ESD oprávněn na položenou otázku odpovědět. ESD dále usoudil, že bylo čistě na vůli stran, na koho se v případě sporu obrátí. Na rozdíl od Broekmeulena zde byla možnost řešit vzniklou situaci u obecných soudů, které jsou oprávněny vznášet předběžné otázky u ESD.

---

⁶⁵ viz. případ 283/81, *C.I.L.F.I.T.*: [1982], ECR 3415

Další případ C-355/89, *Department o Health and Social Security v. Bar and Montrose Holdings*: [1991, ECR I-3479] se týká soudu na ostrově Man. Přestože tento ostrov není součástí Spojeného království (je kolonií Velké Británie), tvrdily orgány tohoto ostrova, že jsou jejich soudy oprávněny podle článku 234 Smlouvy ES. Své tvrzení podpořily argumentem, že jsou na jejich území aplikována některá ustanovení komunitárního práva na základě článku 299/5 c) Smlouvy ES a Protokol 3 Přístupové smlouvy. ESD dal za pravdu generálnímu advokátovi Jacobsovi a rozhodl o oprávnění soudu na ostrově Man podle článku 234 Smlouvy ES s tím, že se nachází na území, na kterém je aplikována část komunitárního práva a je tedy úkolem ESD dohlížet a jednotnou aplikaci tohoto práva i zde.

6.12. Kooperace

Vzájemná kooperace národních soudů s ESD je předpokladem plnohodnotného fungování institutu prejudiciálního řízení. Ze strany ESD jsou v Lucemburku pořádána setkání soudců národních soudů se soudci ESD. Aktivita ESD směřuje ale také mimo Lucemburk. Soudci ESD navštěvují národní soudy a někdy se dokonce účastní tamního přelíčení. Soudci zůstávají také v úzkém kontaktu se soudci a právníky ze své země, kde pořádají různé semináře a přednášky.

ESD má díky vzájemné komunikaci s národními soudy zpětnou vazbu na uplatňování jím vydaných rozhodnutí (myšlena konstantní judikatura ESD jako pramen komunitárního práva) a na jejich efektivitu v každodenním životě v členských státech. Vzájemný styk umožňuje vytvoření přátelských a profesionálních vztahů mezi soudci obou typů soudů a napomáhá jejich vzájemnému respektování se. Jejich vztah se neřídí pravidly nadřízenosti a podřízenosti.

Soudci národních soudů byli v počátcích nedůvěřiví vůči novému institutu a příliš jej nevyužívali. Jejich důvěru si ESD musel získat. Nejvíce prejudiciálních řízení bývá zahájeno německými soudy.

Některé soudy nevyužívají prejudiciální řízení s ohledem na tzv. „acte clair“, tj. daná situace se jim jeví natolik jasnou, že použití tohoto institutu považují za zbytečné⁶⁶. Takový přístup ovšem může být zrádný a jednotné úpravě používání komunitárního práva rozhodně nepřispívá.

6.13. Průběh prejudiciálního řízení

Žádost o vyřešení předběžné otázky podaná národním soudem.

↓

Překlad žádosti do všech dalších komunitárních jazyků.

↓

Obeznámení stran, členských států a Evropské komise (Evropský parlament a Rada EU se informují jen ve stanovených případech).

↓

Publikace žádosti ve Věstníku.

↓

Písemná vyjádření od stran, členských států a orgánů Společenství.

↓

Konec písemné části řízení.

↓

Vyhotovování předběžné zprávy soudce, zpravodajem.

↓

Administrativní setkání s generálním advokátem.

↓

Určení senátu, který se bude případem zabývat.

---

⁶⁶ Johnston, A.: viz. poznámka č.10

↓

Oznámení o konání ústní části řízení.

↓

Přednes závěrečné zprávy generálního advokáta.

↓

Vynesení rozhodnutí.

6.14. Článek 225 odst. 3 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soud prvního stupně je příslušný rozhodovat předběžné otázky podle článku 234 ve zvláštních oblastech určených statutem. Má-li Soud prvního stupně za to, že věc vyžaduje zásadní rozhodnutí, jež může ovlivnit jednotu a spojitost práva Společenství, může věc předat k rozhodnutí Soudnímu dvoru. Rozhodnutí Soudu prvního stupně v předběžných otázkách mohou být výjimečně za podmínek a v mezích stanovených statutem přezkoumána Soudním dvorem v případě vážného ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství.“

V odstavci 3 se hovoří o možnosti rozhodování prejudiciálních otázek SPS a to v určitých oblastech stanovených Statutem ESD. Statut nicméně doposud žádné takové oblasti nevymezuje a samotný článek 234 Smlouvy ES zůstal beze změn. Požadavek naléhavých změn v této oblasti se nedočkal ve Smlouvě z Nice konkrétnější podoby. Navrhováno bylo například zrušení oprávnění k podání prejudiciální otázky soudům vyššího stupně nebo dokonce soudům nejvyšším⁶⁷. Další návrh se zabýval možností ESD odmítnout přijetí předběžné otázky za určitých okolností⁶⁸.

V tomto odstavci se opět setkáváme s termínem „jednota a pospolitosť práva Společenství“, přičemž se v jednom případě již nejedná o jejich vážné ohrožení, ale

---

⁶⁷ viz. případ 104/79 *Foglia v. Novello*: [1990], ECR 745; případ 244/80 *Foglia v. Novello*, (č. 2), [1991] ECR 3045; případ C-83/91, *Meilicke*: [1992] ECR I-4871 a případ C-343/90, *Lourenco Dias*: [1992] ECR I-4673

⁶⁸ Prohlášení k článku 225 Smlouvy o Evropském společenství číslo 15 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.80

pouze o jejich ovlivnění. Má-li tedy SPS za to, že věc vyžaduje zásadní rozhodnutí, které může ovlivnit jednotu a spojitost práva Společenství, může věc předat k rozhodnutí ESD. Případem se tedy vůbec nezabývá. Na druhou stranu se o vážném ohrožení jednoty nebo o spojitosti práva Společenství hovoří hned v následující větě, která umožňuje, aby mohla být ESD výjimečně přezkoumána rozhodnutí SPS v předběžných otázkách a to pouze v případě vážného ohrožení jednoty nebo spojitosti práva Společenství a za podmínek a v mezích stanovených statutem. V obou případech se použije článek 62 Statutu ESD. Mezivládní konference zaujala k tomuto ustanovení své stanovisko, které vyjádřila v Prohlášení č.15. V tomto prohlášení konference stanoví, že by ESD, pokud se rozhodne přezkoumat rozhodnutí Soudu prvního stupně o předběžné otázce, měl rozhodovat v nouzovém řízení⁶⁹. Tedy v řízení, které by proběhlo co nejrychleji bez ohledu na sled přijatých případů.

Tím, že vedle ESD bude moci o předběžných otázkách rozhodovat také SPS, vyvstávají pochybnosti o jednotném výkladu a aplikaci komunitárního práva. Pravděpodobně z tohoto důvodu si ESD ponechává možnost přezkoumání rozhodnutí SPS vydaném prejudiciální řízení. Pracovní skupina se ostře zasazoval o to, aby otázky podle článku 234 Smlouvy ES byly předmětem jediného řízení, a pouze v otázkách práva měly být přezkoumávány Evropskou komisí, což by již neovlivnilo v žádném ohledu průběh řízení vedeného před národními soudy. Členské státy ale nesdílely názor pracovní skupiny a to zejména s ohledem na vliv Evropské komise tímto získaný⁷⁰.

Mezivládní konference se k článku 225 odst. 2 a 3 vyjádřila v Prohlášení číslo 13, které stanoví, že základní ustanovení pro přezkumné řízení podle těchto odstavců musí být definována ve Statutu ESD. Tato ustanovení by měla zejména upřesnit:

- a) úlohu stran v řízení před ESD tak, aby byla zajištěna jejich práva,
- b) vliv přezkumného řízení na vykonatelnost rozhodnutí SPS a
- c) důsledky rozhodnutí ESD pro spor mezi stranami⁷¹.

---

⁶⁹ Johnston, A.: viz. poznámka č.10

⁷⁰ Prohlášení k článku 225 odstavec 2, 3 Smlouvy o Evropském společenství číslo 13 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.79

⁷¹ Prohlášení k článku 225 odstavec 2, 3 Smlouvy o Evropském společenství číslo 14 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.79

Následuje další Prohlášení k čl. 225 odst. 2 a 3, ve kterém má mezivládní konference za to, že by Rada EU při přijímání ustanovení statutu nezbytných k provedení čl. 225 odst. 2 a 3 měla zavést postup zajišťující, že praktické uplatňování těchto ustanovení bude zhodnoceno nejpozději tři roky po vstupu Smlouvy z Nice v platnost⁷².

6.15. Článek 225a Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Rada může jednomyslným rozhodnutím, buď na návrh Komise a po konzultaci Evropského parlamentu a Soudního dvora, nebo na žádost Soudního dvora a po konzultaci Evropského parlamentu a Komise, vytvořit soudní sbory příslušné rozhodovat v prvním stupni v některých věcech ve zvláštních oblastech.

Rozhodnutí o zřízení soudního sboru stanoví pravidla pro jeho složení a upřesní působnost, která mu bude svěřena.

Proti rozhodnutí soudních sborů je možné podat opravný prostředek k Soudu prvního stupně, buď omezený na otázky práva, nebo stanoví-li tak rozhodnutí o zřízení soudního sboru, též ve skutkových otázkách.

Členové soudních sborů jsou vybíráni z osob, které poskytují veškeré záruky nezávislosti a jsou způsobilé k výkonu soudcovské činnosti. Jmenuje je Rada jednomyslným usnesením.

Soudní sbory přijmou svůj jednací řád po dohodě se Soudním dvorem. Jednací řád musí schválit Rada kvalifikovanou většinou.

Nestaví-li rozhodnutí o zřízení soudního sboru jinak, vztahují se ustanovení této smlouvy týkající se Soudního dvora a statut Soudního dvora i na soudní sbory.“

Rada EU má podle tohoto článku oprávnění rozhodnout o vzniku soudních senátů, které budou přiřčeny k SPS s činné v oblastech v tomto rozhodnutí blíže specifikovaných. Iniciativní oprávnění je zde svěřeno ESD a Evropské komisi a to

---

⁷² Zwaan, Jawo W. de: The Constitutional Impact of Enlargement at EU and National Level, Summing-up and Conclusions: EU Enlargement – The Constitutional Impact at EU and National Level, T·M·C·Asser Press, The Hague, 2001, str.487

nikoliv kumulativně. Dále musí být toto rozhodnutí konzultováno s Evropským parlamentem a s orgánem, který nevyužil svého iniciativního oprávnění. Rada EU není takovým návrhem (v případě Evropské komise) či žádostí (v případě ESD) nikterak vázána a záleží na ní, zda dá vznik takovým senátům. Také na Radě EU záleží, jaké budou mít soudní senáty složení a jaká jim bude svěřena působnost.

Dávno před nápadem vzniku specializovaných senátů přiřčených k SPS se vedla diskuse o vzniku takových senátů u ESD. Hlavní argument proti směřoval k samotnému složení ESD. Ten by se měl skládat z takových právních expertů, kteří mají široké a všeobecné znalosti ohledně práva, nikoliv pouze specifické znalosti⁷³.

Mezivládní konference ve svém Prohlášení⁷⁴ žádá ESD a Evropskou komisi, aby v co nejkratší době připravily návrh rozhodnutí o zřízení soudního senátu příslušného k rozhodování v prvním stupni o sporech mezi Společenstvím a jeho zaměstnanci.

Vedle zaměstnaneckých věcí budou pravděpodobnou oblastí působnosti soudních senátů práva duševního vlastnictví⁷⁵ zahrnující například otázky komunitárního patentu, průmyslového vzoru či komunitární ochranné známky. Tento směr naznačuje například jednostranné Prohlášení Lucemburska, kterým se „lucemburská vláda zavazuje nevznášet nároky na sídlo odvolacích senátů Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzorů), jež zůstávají umístěny v Alicante, a to ani tehdy, pokud se tyto senáty stanou soudními sbory ve smyslu článku 220 Smlouvy o založení Evropského společenství⁷⁶.“

O tom, že lze proti rozhodnutí soudního senátu podat opravný prostředek k SPS, je zmínka také v článku 225 odst. 2 Smlouvy ES. Úprava v článku 225a je o něco podrobnější, neboť dodává, v jakých případech lze tento opravný prostředek podat. Záleží zde opět na rozhodnutí Rady EU o vzniku soudního senátu, zda budou moci být přezkoumány vedle otázek právních také otázky skutkového stavu. Je tedy zřejmé, že

---

⁷³ Prohlášení k článku 225 odstavec 2, 3 Smlouvy o Evropském společenství číslo 16 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.80

⁷⁴ viz. např. <http://euweb.byte.cz/art/clanek.asp?id=285>, článek od Mgr. Milana Hulmáka

⁷⁵ Prohlášení, které konference vzala na vědomí, číslo 1, O.J. 2001, C 80/1, str. 80

⁷⁶ Prohlášení k článku 229a Smlouvy o Evropském společenství číslo 17 Závěrečného aktu, O.J. 2001, C 80/1, str.80

samotná rozhodnutí o vzniku soudních senátů budou v jejich budoucím postavení hrát významnou roli.

Osoby působící v těchto senátech musí splňovat Smlouvou předepsaná kritéria. Musí poskytovat veškeré záruky nezávislosti a musí být způsobilé k výkonu soudcovské činnosti.

Stejně jako u SPS také u soudních senátů jsou jejich jednacích řády přijímány po dohodě s ESD. ESD zde má tedy naprostou kontrolu nad průběhem činností ostatních soudních těles, což je jistě pozitivní s ohledem na vytváření jednotného rozhodovacího rámce. Negativa lze pak nalézat v případné závislosti těchto těles na ESD, což částečně zpochybňuje samostatné postavení SPS v soudní sestavě.

6.16. Článek 229a Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení této smlouvy, může Rada jednomyslně na návrh Komise a po konzultaci Evropského parlamentu přijímat právní předpisy s cílem přenést na Soudní dvůr v míře, kterou Rada stanoví, pravomoc rozhodovat ve sporech týkajících se aktů přijatých na základě této smlouvy, kterými se na úrovni Společenství upravují práva k průmyslovému vlastnictví. Rada doporučí přijetí těchto předpisů členským státům v souladu s jejich ústavními předpisy.“

Aplikace tohoto článku by mohla způsobit, že na ESD bude přenesena působnost týkající se sporů mezi soukromými osobami: Nicméně mezivládní konference „má za to, že článek 229a nepředjímá výběr soudní sestavy, která může být zavedena pro řešení sporů týkajících se uplatňování aktů přijatých na základě Smlouvy o založení Evropského společenství, které upravují práva k průmyslovému vlastnictví⁷⁷. Tzn., že

---

⁷⁷ Týč, V.: Základy práva Evropských společenství pro ekonomy, Linde Praha a.s., 2000

dané přenesení působnosti by se mohlo týkat vedle ESD také SPS nebo doposud nevzniklých soudních senátů.

Důvodem vzniku tohoto ustanovení je pravděpodobně ochrana soukromých osob před nutností hájit tato svá práva u orgánů v různých členských státech.

Rada EU musí v tomto případě jednat jednomyslně a to na návrh Evropské komise a po konzultaci s Evropským parlamentem. Poté co Rada přijme takové předpisy, doporučí jejich přijetí také všem členským státům a to v souladu s jejich ústavními předpisy. Členské státy jejich přijetím splní požadavek ratifikace takových předpisů, což byl pravděpodobně účel poslední věty článku 229a.

Podle Johnstona může jít také o náznak budoucího vývoje, kdy bude požadována mnohem větší účast členských států a jejich souhlas. Osobně si myslím, že se ES nebude do budoucna tímto směrem ubírat. Vzhledem k neustálému rozšiřování by se požadavek souhlasu každého členského státu mohl stát neustálým kolotočem schvalování který by se také nemusel vůbec zastavit. Jako mnohem reálnější vidím shodu členských států na úrovni komunitárních orgánů.

6.17. Článek 230 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Soudní dvůr přezkouvává právnost aktů přijímaných společně Evropským parlamentem a Radou, a aktů Rady, Komise a EÚB, kromě doporučení a stanovisek; přezkouvává rovněž právnost aktů Evropského parlamentu, které mají mít právní účinky vůči třetím stranám.“

Za tím účelem má pravomoc rozhodovat o žalobách podaných členskými , Evropským parlamentem, Radou nebo Komisí pro nepříslušnost, pro porušení podstatných formálních náležitostí, pro porušení této smlouvy nebo právního předpisu týkajícího se jejího provádění, anebo pro zneužití pravomoci.

Soudní dvůr je za stejných podmínek příslušný rozhodovat o žalobách podaných Účetním dvorem a EÚB k ochraně jejich práv.

Každá fyzická nebo právnická osoba může .....“

Evropský parlament nebyl původně vůbec oprávněným žalobcem. Tím se stal až po uzavření Smlouvy o EU, která doplnila pododstavec třetí, článku 230 o dalšího neprivilegovaného žalobce. Podnět k tomu dalo rozhodnutí v případě Černobyl 70/88, *Evropský parlament v. Rada EU*⁷⁸.

Změna článku 230 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice se týká opět Evropského parlamentu, který se z neprivilegovaného žalobce stal žalobcem privilegovaným, tedy tím, který nemusí při podání žaloby dokazovat svůj právní zájem na věci – *logo standi*. Ve struktuře článku 230 byl tedy Evropský parlament zařazen do pododstavce druhého vedle Rady EU, Evropské komise a členských států.

Důsledkem takového kroku může být nezanedbatelný nárůst podání u ESD a tím jeho ještě větší zatížení. Přesto je nepochybné, že si Evropský parlament takové postavení zaslouží a tuto změnu nelze než hodnotit kladně.

6.18. Článek 245 Smlouvy ES po Smlouvě z Nice

„Státu Soudního dvora se stanoví zvláštním protokolem.

Rada může jednomyslným usnesením, buď na žádost Soudního dvora a po konzultaci Evropského parlamentu a Komise, nebo na žádost Komise a po konzultaci Evropského parlamentu a Soudního dvora, měnit ustanovení statutu s výjimkou hlavy I.“

Dřívější článek 245 umožňoval Radě EU měnit na základě shodné procedury jako je ta nyní pouze hlavy III. Statutu ESD. Ostatní ustanovení byla podrobena dodatkové proceduře samotné Smlouvy ES, jejíž součástí Statut ESD byl.

⁷⁸ http://curia.europa.eu/cs/instit/presentationfr/index_tpi.htm

Současné úprava je mnohem flexibilnější. Dodatkem ke Smlouvě ES je potřeba měnit pouze hlavu I., která projednává o postavení soudců a generálních advokátů.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo nastínit problematiku instituce Evropského soudního dvora v návaznosti na Smlouvu z Nice. Články pozměněné touto smlouvou jsem uvedla ve znění před i po změně a okomentovala.

Shrnu-li tedy klady a zápory změn provedených Smlouvou z Nice, pak mezi klady patří zcela jistě upevnění postavení Soudu prvního stupně, který se vedle Evropského soudního dvora ocitá v roli obhájce výkladu a aplikace komunitárního práva. SPS získává větší pravomoc a umožňuje odlehčení ESD, který má tendenci orientovat se především na základní („ústavní“) ochranu komunitárního práva. Ve svém postavení si také výrazně polepšil Evropský parlament poté, co získal statut privilegovaného žalobce.

Smlouvou z Nice došlo dále v několika oblastech k odstoupení od zdlouhavé dodatkové procedury Smlouvy ES. Týká se to změn počtu soudců ESD a změn některých částí Statutu ESD. Otázky znovu obsazování funkcí soudců a generálních advokátů byly za tím samým účelem převedeny z úpravy ve Smlouvě ES do úpravy Statutu ESD.

Dalším kladem, který přispěl k zefektivnění soudního řízení, je vytvoření Velkého senátu a výrazné omezení zasedání v plénu u ESD. Zrychlení řízení bylo hlavním důvodem pro omezení funkce generálních advokátů tím, že se nadále nevyžaduje jejich rozhodnutí v případech, které s sebou nepřinášejí nové otázky.“

Změna procesu přijímání jednacích řádů všech soudních těles z jednomyslného rozhodnutí Rady EU na rozhodnutí kvalifikovanou většinou zamezí jistě zdlouhavostí takového procesu.

Mezi zápory lze zařadit nešťastné přiřazení soudních senátů k SPS – výš je předikován jejich budoucí vývoj a jsou nastíněna jiná možná řešení. Velice negativně hodnotím neschopnost států dosáhnout shody na rozšíření řad soudců SPS.

Dále se mi jako nepříliš dobré řešení zdá dělení ucelené oblasti pravomoci soudního orgánu a to zejména u prejudiciální otázky, o níž by podle mého měl výlučně rozhodovat pouze jeden soudní orgán, ESD.

Pojem „vážné ohrožení jednoty nebo spojitosti práva“ je podle mého mínění nevhodně zvolenou obranou proti rozhodnutí SPS, protože je ve Smlouvě ES kladen důraz na výjimečnost jeho použití.

Faktem zůstává, že evropské soudnictví je v neustálém vývoji a v nejbližší době nelze očekávat jeho ustálení. Je to způsobeno stálým rozvojem ES a neukončením rozšiřovacího procesu. Sama integrace má před sebou ještě dlouhou cestu a unifikace práva je teprve na svém začátku.

Smlouva z Nice věnovala evropskému soudnictví nezanedbatelný prostor a tím potvrdila jeho nezastupitelnou roli mezi orgány Společenství. Po několika letech přehlížení se dostalo také evropské soudnictví mezi hlavní témata diskuzí o reformě EU jako celku.

Vznikla-li Evropská unie jako společenství práva, pak musí být dodržování práva její základní prioritou. Soudnictví ES je ochráncem a strážcem správného výkladu, aplikace a dodržování práva a jako takové má obrovský vliv na rozvoj *acquis communautaire*. Navíc svou rozhodovací činností a definováním právních zásad vyplňuje prázdný prostor právního systému a dává tím dotčeným subjektům záruku právní jistoty.

O dokonalosti soudního systému EU nelze samozřejmě hovořit. Neustále vznikají nové orgány – Soud prvního stupně v roce 1989 a soudní senáty, jejichž vznik umožňuje Smlouva z Nice. Navíc současný trend naznačuje, že se vznikem nových orgánů nejsme ještě u konce.

Po té, co vznikl Soud prvního stupně, byla poprvé vytvořena možnost dvojinstančního rozhodování. ESD se začal pomalu soustředit na ty nejvýznamnější stránky soudního spektra, totiž na výklad a aplikaci komunitárního práva. Na SPS přešly záležitosti

„podružnější“. Přesto SPS v době svého fungování obstála a získal si uznání ESD i široké veřejnosti a vyvrátil v orgán, který bude schopen plnit funkce druhoinstančního orgánu.

Soudní struktura v rámci EU se tedy počíná tvořit od těch nejvyšších příček. V první fázi existoval ESD, ve druhé již působí vedle sebe ESD a SPS a ve třetí fázi se vedle nich či pod nimi objeví také soudní senáty. Je tomu již přes padesát let od samého počátku evropského soudnictví. Tedy dosti dlouhá doba na vytvoření stabilního systému v rámci státu, nikoliv doba dostatečná pro stabilní systém v rámci budující EU. Soudnictví ES prochází vývojem plynulým a pomalým. Na druhou stranu zbytnuje plynule, nicméně prudce, počet soudních spisů, pod kterými se prohýbají soudní lavice. Dostačující nebude pravděpodobně ani zefektivnění procesu v několika minulých letech, ani změna provedená Smlouvou z Nice. Touto smlouvou, doufejme, reforma evropského soudnictví teprve začíná. Zarážející proto je, že mezi tzv. „*Laeken Questions*“, není o soudnictví ani zmínka.

Soudní orgány jsou jediným ze základních orgánů ES, u nichž lze pozitivně hodnotit zvyšující se počet pracovníků. S tím také velice úzce souvisí otázka financování, která by neměla rozvoji této oblasti stát v cestě. Realita je nicméně opačná, a proto by na toto téma měla být vedena širší diskuze.

Pro futuro lze předpokládat větší nasazení národních soudů v evropské soudní soustavě. Prozatím spočívá jejich činnost na poli komunitárního práva pouze v jeho aplikaci a v možnosti či nutnosti vznést prejudiciální otázku.

Oblasti, na které se vztahuje možnost požádat ESD či SPS o vyřešení prejudiciální otázky, jsou také otevřeny. Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní vztahy a Bruselská úmluva o pravomoci soudu a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních jsou toho příkladem.

De lege ferenda se lze zabývat prodloužením funkčního období u soudců ESD, a to na devět let. Co se SPS týče, doporučuji osamotnění Statutu SPS, přibráním dalších soudců k tomuto soudu a odebrání rozhodování o prejudiciální otázce tomuto soudu.

Cílem této práce bylo nastínit problematiku instituce Evropského soudního dvora v návaznosti na Smlouvu z Nice.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Adriana Subotová
Instituce: Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce: Evropský soudní dvůr, složení a pravomoci

Název práce v anglickém jazyce: European Court of Justice, structure and powers

Vedoucí práce: doc.JUDr. Šišková Naděžda, PhD.

Počet stran: 72

Počet příloh: 3

Rok obhajoby: 2009

Klíčová slova v českém jazyce: Smlouva z Nice, Evropský soudní dvůr, soudce, generální advokát, Soud prvního stupně, Soud pro veřejnou službu, prejudiciální řízení

Klíčová slova v anglickém jazyce: Treaty of Nice, European Court of Justice, judge, advocate-general, Court of First Instance, Civil Service Tribunal, preliminary ruling

Smlouva z Nice přinesla některé významné příspěvky ke zlepšení evropského soudního systému. Nicméně soudní reforma ještě neskončila. Pokračování reformy evropského soudního systému je důležitá v souvislosti s reagováním na současné a měnící se okolnosti tak, aby bylo zajištěna právní jistota.

The Treaty of Nice has made some significant contributions to the improvement of the European judicial system. Nevertheless, the reform hasn't finished yet.

The continuation of the reform of the European judicial system is crucial in order to enable it to adopt to current and changing circumstances so that it can continue ensuring the respect for the law.

POUŽITÁ LITERATURA:

1. Knižní publikace:

- Brown, L. Neville & Kennedy, Tom: The Court of Justice of the European Communities, London, Sweet & Maxwell, 1994, Fourth Edition
- Búrca, Paul Craig Gráinne: EU LAW – Text, CASE and Materiále, Oxford University Press, 1988, Second Edition
- Dashwood and Johnston: The Future of the European Judicia Systém, Oxford, Hart publishing, 2001

- Hunnings, Neville March: The European \courts, John Harper Publishing, 1996, 1st edition
- Knapp, V.: Teorie práva, C·H·Beck, Praha, 1995
- Tichý, L., a kolektiv: Evropské právo, C·H·Beck, 1999
- Týč, V.: Základy práva Evropských společenství pro ekonomy, Linde Praha a.s., 2000
- Zwaan, Jawo W. de: The Constitutional Impact of Enlargement at EU and National Level, Summing-up and Conclusions: EU Enlargement – The Constitutional Impact at EU and National Level, T·M·C·Asser Press, The Hague, 2001

2. Časopisecké články:

- Johnston, A.:Juditial Reform and the Treaty of Nice, Common Market Law Review 38, Kluwer Law International, June 2001
- Rasmussen, H.: Remediying the crumbling EC Judicial Systém, CML Rev. 37, Kluwer Law International, 2000

- Šlosarčík, Ivo: Jazyková politika v členských zemích EU a její potencionální konflikt s komunitárním právem, Integrace, květen 2002
- Vyklický, Robert: Institucionální reforma EU po summitu v Nice, Právník 8/2001´
- Verny, A., Prof. Dr., Dausés, M. A., Prof. Dr.: Funkce a struktura evropského soudnictví (II.), EMP, číslo 2/1996

3. Webové stránky

- <http://curia.europa.eu>

- <http://ec.europa.eu>
- <http://eu.tiscali.cz>
- <http://euweb.byte.cz>
- <http://integrace.cz>
- <http://ue.eu.int>
- <http://www.evropska-unie.cz>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 SOUČASNÉ SLOŽENÍ ESD	62
Příloha č. 2 SOUČASNÉ SLOŽENÍ SPS	64
Příloha č. 3 SOUČASNÉ SLOŽENÍ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU.....	65

Příloha č. 1

SOUČASNÉ SLOŽENÍ ESD

Vassilios Skouris - předseda Soudního dvora od 7. října 2003

Peter Jann - soudce Soudního dvora od 19. ledna 1995

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer - generální advokát Soudního dvora od 19. ledna 1995

Antonio Tizzano - soudce Soudního dvora od 4. května 2006

José Narciso da Cunha Rodrigues - soudce Soudního dvora od 7. října 2000

Christiaan Willem Anton Timmermans - soudce Soudního dvora od 7. října 2000

Allan Rosas - soudce Soudního dvora od 17. ledna 2002

Rosario Silva de Lapuerta - soudkyně Soudního dvora od 7. října 2003

Koen Lenaerts - soudce Soudního dvora od 7. října 2003

Juliane Kokott - generální advokátka Soudního dvora od 7. října 2003

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro - generální advokát Soudního dvora od 7. října 2003

Konrad Hermann Theodor Schiemann - soudce Soudního dvora od 8. ledna 2004

Jerzy Makarczyk - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Pranas Kūris - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Endre Juhász - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

George Arestis - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Anthony Borg Barthet U.O.M. - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Marko Ilešič - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Jiří Malenovský - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Ján Klučka - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Uno Lõhmus - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Egils Levits - soudce Soudního dvora od 11. května 2004

Aindrias Ó Caoimh - soudce Soudního dvora od 14. října 2004

Lars Bay Larsen - soudce Soudního dvora od 11. ledna 2006

Eleanor Sharpston - generální advokátka Soudního dvora od 11. ledna 2006

Paolo Mengozzi - generální advokát Soudního dvora od 4. května 2006

Pernilla Lindh - soudkyně Soudního dvora od 7. října 2006

Yves Bot - generální advokát Soudního dvora od 7. října 2006

Ján Mazák - generální advokát Soudního dvora od 7. října 2006
Jean-Claude Bonichot - soudce Soudního dvora od 7. října 2006
Thomas von Danwitz - soudce Soudního dvora od 7. října 2006
Vericy Trstenjak - generální advokátka Soudního dvora od 7. října 2006
Alexander Arabadjiev - soudce u Soudního dvora od 12. ledna 2007
Camelia Toader - soudkyně u Soudního dvora od 12. ledna 2007
Jean-Jacques Kasel - soudce Soudního dvora od 15. ledna 2008
Roger Grass - vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora od 10. února 1994

Příloha č. 2

SOUČASNÉ SLOŽENÍ SPS

- Marc Jaeger** - předseda Soudu prvního stupně od 17. září 2007
- Virpi Tiili** - soudkyně Soudu prvního stupně od 18. ledna 1995
- Josef Azizi** - soudce Soudu prvního stupně od 18. ledna 1995
- Arjen W. H. Meij** - soudce Soudu prvního stupně od 17. září 1998
- Mihalis Vilaras** - soudce Soudu prvního stupně od 17. září 1998
- Nicholas James Forwood** - soudce Soudu prvního stupně od 15. prosince 1999
- Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro** - soudkyně Soudu prvního stupně od 31. března 2003
- Franklin Dehousse** - soudce Soudu prvního stupně od 7. října 2003
- Ena Cremona** - soudkyně Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Ottó Czúcz** - soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Irena Wiszniewska-Bialecka** - soudkyně Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Irena Pelikánová** - soudkyně Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Daniel Šváby** - soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Vilenas Vadapalas** - soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Küllike Jürimäe** - soudkyně Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Ingrida Labucka** - soudkyně Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Savvas S. Papasavvas** - soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004
- Enzo Moavero Milanesi** - soudce Soudu prvního stupně od 3. května 2006
- Nils Wahl** - soudce Soudu prvního stupně od 7. října 2006
- Miro Prek** - soudce Soudu prvního stupně od 7. října 2006
- Teodor Tchipev** - soudce u Soudu prvního stupně od 12. ledna 2007
- Valeriu M. Ciucă** - soudce u Soudu prvního stupně od 12. ledna 2007
- Alfred Dittrich** - soudce Soudu prvního stupně od 17. září 2007
- Santiago Soldevila Fragoso** - soudce Soudu prvního stupně Evropských společenství od 17. září 2007
- Laurent Truchot** - soudce Soudu prvního stupně od 17. září 2007
- Sten Frimodt Nielsen** - soudce Soudu prvního stupně od 17. září 2007
- Kevin O'Higgins** - soudce Soudu prvního stupně od 15. září 2008
- Emmanuel Coulon** - vedoucí kanceláře Soudu prvního stupně od 6. října 2005

Příloha č.3

SOUČASNÉ SLOŽENÍ SOUDU PRO VEŘEJNOU SLUŽBU

Paul J. Mahoney - předseda Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Horstpeter Kreppel - soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Irena Boruta - soudkyně Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Heikki Kanninen - soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Haris Tagaras - soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Sean Van Raepenbusch - soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Stéphane Gervasoni - soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005

Waltraud Hakenberg - vedoucí kanceláře Soudu pro veřejnou službu od 30. listopadu 2005